

Uredništvo Ljubljana Knafljeva ul. 5 Telefon št. 3122 3123 3124 3125 3126 Ponedeljska izdaja „Jutra“ izdaja vsak ponedeljek jutraj - Narocila se posebej in v vsaki od posredstev Dina št. 1. po razpisnih listih dostavljena Din št. 5 mesečno Maribor Trjanski trg št. 7 Telefon št. 3455 Celje Strossmayerjeva ul. 1 Telefon št. 65 Rokopisi se ne vračajo - Oglasni tarif

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Mussolini se danes sestane s Hitlerjem

Prvi senzacionalni rezultat Wellesove misije - Na sestanku naj bi padla odločitev o vojni in miru - Wellesov odhod odgođen

Rim, 17. marca br. (Havas) Ministr. predsednik Mussolini je ob 13.30 nepričakovano odpotoval iz Rima proti severu. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, je krenil na Biener. Po teh informacijah ni nobenega dvoma, da se bo tam sestel s kancelarjem Hitlerjem.

Rim, 17. marca br. Agencija Stefani je neocj objavila, da se bosta jutri sestala italijanski min. predsednik Mussolini in nemški državni kancelar Hitler Mussolini je danes ob 13.30 odpotoval iz Rima v spremstvu zunanjega ministra Ciana.

Po informacijah agencije United Press iz Berlina je tudi Hitler že zapustil Berlin in odpotoval proti jugozapadu. Nemški zunanji minister Ribbentrop je zapustil Berlin v isti smeri že davi.

V zvezi z napovedanim sestankom Mussolinija in Hitlerja na Brennerju je prejela agencija United Press v Rimu informacijo, da je bil državni podtajnik v ameriškem zunanjem ministertvu Sumner Welles obveščen o Mussolinijevi nameri, da se sestane s Hitlerjem. Zaradi tega je bil odhod italijanskega parnika „Conte di Savoia“, s katerim je nameraval Sumner Welles v sredo iz Genove kreniti na pot preko Oceanu, za nedoločen čas odgođen. V rimskih političnih krogih so se glede na sestanek Mussolinija in Hitlerja pojavile vse mogoče kombinacije. Po nekaterih verzijah naj bi se na tem sestanku dolečile osnovne smerice za novo mirovno akcijo, ne drugih pa ima Hitler namen, informirati Mussolinija o vseh nemških ofenzivah, ki so jo napovedovali že vsa zimo. Rimski službeni krogi so zelo rezervirani in ne dajejo o sestanku na Brennerju nobenih izjav. Prvotno so se v Rimu pričele vesti, da je Mussolini odpotoval v Berlin, kar

pa je bilo že uro kasneje demantirano. Za neresnične so se izkazale tudi govorice, da je Mussolini krenil v Rocca delle Cininate Množica delno si naspreditno se vesti je bila vsakako dokaz, da je vest o sestanku Hitlerja in Mussolinija izšla v rimskih krogih največje senzacije. Komunikacije agencije Stefani se končno razčistili situacijo.

Rim 17. marca br. (Havas) V dobro obveščenih krogih se je neocj zvedelo, da se bosta Hitler in Mussolini sestala v Innsbrucku ali pa v Monakovi.

Sestanek Mussolinijev in nemških toboznikih strokovnjakov

Milan, 17. marca z. „Corriere della sera“ poroča, da se bo o brčkone v kratkem sestali italijanski in nemški železniški strokovnjaki z nalogo da urede problem prevoza nemškega premoga v Italijo po železnici. V Tbilisu in San Candišu se vršijo že velike priprave, da bi se lahko promet tudi na teh poteh nemoteno razvijal. Nemški premog bo prevažali tudi preko Brennerja ter preko Jesenice in Poševca v Italijo. Tbiliski in jerski železniški prehod naj bi služil predvsem za transporte premoga iz Gornje Šezije.

Anglijski odgovor na nemški protest

Milan, 17. marca z. Po informacijah li sta „Corriere della sera“ pričakovati da bo odgovor angleške vlade na italijansko protestno noto z dne 3. marca izročil italijanskemu zunanjemu ministertvu že v prihodnjih 24 urah. Angleški odgovor obsega 8 strani in je že v rokah angleškega poslanca v Rimu. Po informacijah omenjenega lista se angleška vlada v njem sklicuje na svoje pravice v okviru mednarodnega prava, a tudi na pravico, da reagira na nemške vojne akcije.

Wellesovi razgovori v Rimu

Danes bo sročil Rooseveltovega odposlanca papež Pij XII.

Rim, 17. marca br. (Stefani) Včerajšnji popoldanski sestanek Mussolinija z državnim podtajnikom v ameriškem zunanjem ministertvu Sumner Wellesom je potekel, kakor pravi kratke komunikacije o njem, v nad vse pristojnem duhu. Razgovoru sta prisostvovala tudi italijanski zunanji minister prof. Ciano ter ameriški poslanik iz Kvirinatu Phillipps. Razgovor je trajal 70 minut. Zvečer je italijanski zunanji minister Ciano priredil posebnemu odposlancu predsednika Rooseveltovega intimno večerjo, ki se je udeležilo tudi nekaj najvišjih funkcionarjev italijanskega zunanjega ministertva. Se pred večerjo je Welles sprejel novinarje, pa tudi tkrat im ni hotel dati nobene napovedi izjave o svojih razgovorih. Jutri ob 10.30 bo Sumner Welles sprejel v avdienci papež Pij XII.

Pariz, 17. marca AA (Havas) O razgovorih, ki jih je imel Sumner Welles z italijanskim kraljem, grofom Ciano in Mussolinijem, ni bilo izdano nobeno podrobnejše poročilo. Rimski diplomatski krogi kažejo največje zanimanje za te razgovore. Ob prvem obisku Rooseveltovega odposlanca v Rimu je bilo zanimanje italijanskih diplomatov mnogo manjše. V Rimu prevladuje vtis, da se je evropski položaj v zadnjih treh tednih znatno razvil in da je pred odločilnim prelomom. Italijanski politični krogi čutijo, da je na mednarodnem polju nastal nov preobrat, ki bo vplival na celotno bivanje v Evropi. Smatrajo, da je Rooseveltov odposlanec pred predsedniku francoske vlade na povratku iz Londona poslanico predsednika Rooseveltovega.

Roosevelt o pogojih za mir

Trajan mir je le mogoč, če bodo tuji vsi mali narodi varni in njihove meje nedotakljive

Washington, 17. marca br. Prezident Roosevelt je imel sredi v Washingtonu govor v zvezi s pozivom nizozemske kraljice Viljemine kongresu krščanskih zadevnic za akcijo v inozemstvu. Govor so prenašale vse ameriške radijske postaje. V svojem govoru je Roosevelt še jasneje kakor doslej občežil stališče ameriške vlade glede na sedanjo vojno v Evropi in znane mirovne pogoje enega in drugega vojnega tabora. Njegove izjave so v zvezi z mislijo drž. podtanjnika v zun. ministertvu Sumner Wellesa zbudile v vseh ameriškimi političnih krogih največjo pozornost. Ponovno je bilo že naglašeno, da je imel Sumner Welles nalogo zbrati v Evropi neposredne informacije in sredi za novo Rooseveltovo mirovno akcijo. Razširile so se tudi vesti, da bo skočil in ali drugi vojni tabor prebiti Roosevelta in mu pr. križati razpne, če bi se nekako da ameriški prezident ne bo zavzel stališča, ki bi bilo v skladu z nameni in cilji dotičnega tabora. Prav zaradi tega je imel sredi govor, ki se preden se je Welles vrnil v Washington, čezpav je prišel neposredno od njega še nekaj fragmentarnih poročil svoj poseben romon.

Pravi mir ni mogoč, če ne temelji na vzajemni osnovni načela, slovečnega bratstva. Trajan mir ni mogoč, če se naj doseže z zatiranjem ljudi, z nasiljem in lakoto. Miru ne more ustvariti vojska sila, če meni go ohraniti. Pravi mir ni mogoč, če morajo mali narodi neprestano živeti v strahu pred svojimi megalomanijski sedeli. Resničen bo mir le tedaj, ko melim narodom ne bo treba plačevati velikih tributov za svoj obstanek. Pravičen bo mir le tedaj, ko bo vsakomur neomejeno priznana vsaka svoboda. Zato si ameriški narod more želeli le trk mir, v katerem bodo priznani in uveljavljena osnovna načela bratstva, pravičnosti, dobrote in vere med ljudmi. Te ideale bo Američi vedno branili in se zanje bojevali, dokler ne bodo triumfirali na vsem svetu. Le ti ideali morejo edini tudi zmagati.

Vsi ameriški krogi so glede na to radijsko poslanico predsednika Rooseveltovega prepričani, da je hotel z njo pričeti velike mirovne akcije, katere ne morejo omejevanj niti najnoviške vojaške „krije“ v Evropi, ki so danes tudi v New Yorku in Washingtonu zbudile veliko pozornost. Po mnenju teh krogov je hotel Roosevelt že od vsega početka zavrniti tudi mirovno kompanjo, ki so jo nemški krogi pričeli v zadnjih tednih intenzivno pripravljati in ki ima svoje početke v vseh po katerih naj bi bil Sumner Welles o priliki svojega obiska v Berlinu z navdušenjem sprejel

na znanje Hitlerjeve mirovne načrte. Poseben pomen pripisujejo dejstvu, da se je Roosevelt z izredno odločnostjo zavzel v prvi vrsti za male narode.

Vojna bo dolga

Rim, 17. marca AA (Stefani) List „Telegrafo“ razpravlja o evropskem položaju ter pravi, da bo vojna dolga. Sklepitev finsko-sovjetskega miru ter zadržanje Turčije ki se ne namerava udeležiti vojne, proti sovjetski Rusiji, sta preprečila razširjenje evropskega spopada. V ostalem je zelo malo verjetno da bi se že sedaj pričela ofenziva proti utrjenim tam. Zdravci razmišljanje navaja k do mnevi, da se bo vojna še dolgo zavlačevala. To bo bolj kakor kdaj vojna, v kateri se bodo skušali nasprotniki med seboj izčrpati.

Ameriška javnost na strani demokratskih velesil

Tudi vlada Zedinjenih držav si želi zmago Anglije in Francije

London, 17. marca br. Današnji „Observer“ je objavil zanimiv članek ameriškega novinarja Browna ki je z dvema drugima novinarjema sormial ameriškega državnega podtajnika Sumnerja Wellesa v glavne evropske prestolnice. Brown ugotavlja v svojem članku, da je Sumner Welles zbral v Evropi mnoge informacije, ki jim bo njihovem pomenu in obsegu izšla ni primerne v zgodovini diplomat-kih misij v Rimu. Sumner Welles je tako od početka ugotovil, da Italija ne bo močče ordoit za kakršnokoli mirovno pobudo, ki bi bila diktirana zgoraj, o interesih enega ali drugega vojnega tabora. Mussolinijev je sicer mogoč na tem da bi dal imitativno za mirovno ostanje malo pa se verjetno da bi ori tem sledil

Mussolinijeva obljuba Rumuniji

Bukarešta, 17. marca br. Na seji senata je minister za telesno vzgojo narodna in mladinskih organizacij pokreta za narodno obnovo Sidorovici omenil tudi svoj razgovor, ki ga je imel z italijanskim min. predsednikom Mussolinijem, ki ga je imel v priliki svojega obiska v Italijo. Med drugim je naglasil, da mu je Mussolini zagotovil, da bo Italija prisločila na pomoč Rumuniji če ni bila od katerekoli strani zapadena Rumunski senat je sprejel te zjave na znanje z velikim zadovoljstvom in odobravanjem.

Velika železniška nesreča pri Ozlju

Osebni vlak je med vožnjo iz Karlovca proti Novamuru mestu treščil v plaz skalov a ranjenih je okoli 25 potnikov, število mrtih pa ceni o na 10 do 12

Melika, 17. marca Mirne Belo Krajino je davi pretresla vest o hudi železniški nesreči, ki se je bila pripetila med postajama Za.uko in Ozljem na progi Novo mesto Karlovca in sicer pri ki lometru 17, komaj kakih 600 m od postaje Za.uke. Zakrivil je nesrečo plaz skalovja k se je utrgal na nevarnem ovinku, kjer sta desni breg Kolpe in hrib tako tesno skupaj, da je opek pas zemlje omogoča železnici prehod. Na tem mestu je nekaj po 5 urj nastala železniška nesreča, kakršne že dolgo ne pomnimo.

Železniški paznik na postaji Za.uka Ivan Rujevčan je nekoliko pred 5. uro nenadno opazil, da se je tresla streha in da so telefonske žice nekam čudno brnele in se zibale. Tega pojava si ni vedel drugače razlagati, kakor da se je moralo na progi pripetiti nekaj usodnega. To je telefonično sporočil postaji Ozlju, češ naj zadržo osebni vlak, ki vozi proti Ljubljani. Z nasprotni strani pa so mu javili, da je osebni vlak pravkar odpeljal s postaje in da mora kmalu prispeti v Za.uko.

Paznik je pohtel na progo toda že čez nekaj minut je začel odmev silnega treska. Nesreča se je že zgodila. Ko je prihitel paznik na kraj nesreče, je bil priča strahotnega prizora. Vlak je zavozil v plaz, ki je bil nekoliko poprej zgrel na progo. Lokomotiva se je s tako silo zarila v skalovje, da jo je kar dvignilo, a siloviti sunek je povzročil, da sta se iztrila tudi oba prva osebna vagona II. razreda, ki

sta s potniki vred zadržila po obrežju v Kolpo

Voda je oba vagona čisto zakrila. Tretji vagon II. razreda pa je po naključju obvisel na strmini. V tem vagonu se je vozil tudi prometni uradnik Ciril Adam iz Novega mesta in le njegovi du'evni prisotnost se je zahvaliti, da nesreča ni zahtevala še več žrtev. V najusodnejšem trenutku je namreč skočil skozi okno in si tako rešil življenje, a takoj nato se je z obdu-dovanja vredno spretnostjo lotil reševalnih del. Opazil je, da je tudi lokomotiva na ska'ovju nevarno nagnjena in da se utegne vsak hip zvaliti v Kolpo. Z glasnimi kliki in kriki je opozoril strojevodjo Ivana Pogačarja, kurjača Alojzija Marinka in vlakovodjo Čadeža, da so v zadnjem trenutku skočili s stroja in tenderja. V naslednjem trenutku

25 ranjenih, od teh osem hudo

Med hudo ranjenimi je upraviteljica ljudske šole Zlata Demarjeva iz Radatovčev pri Metliki, neki delavec iz Dalmacije, ki se je peljal v Ljubljano na obisk k smrtno bolnemu sinu, in še več drugih, katerih istovestnost še ni ugotovljena. Med lahko ranjenimi je večina dobila poškodbe po glavah, rokah in nogah. Prvo strokovno pomoč sta ranjencem nudila dr. Omahen in dr. Koder iz Metlike, ki sta se s prvim jutrnjim vlakom pripeljala na kraj nesreče. Dr. Omahen je sam obvezal okrog 15 ranjencev. Pozneje je prišlo na pomoč še pet zdravnikov iz Karlovca, tako da so bili izdatne pomoči deležni vsi ponesrečenci. Vse ranjence so natožili na tovarne avtomobile in jih prepeljali v bolnišnico v Karlovcu.

Na kraj nesreče je prihitela iz Novega mesta tudi re'evalna garnitura z de'avci pod vodstvom inž. Novaka. De'avci so takoj začeli čistiti proso, na katero je padlo približno 200 kubikov ska'ovja. Ker je bila velika nevarnost, da se utegne utrgati še del ska'ovja s strmine, odnosno da spolze v globino nov plaz, so morali del hriba razstreliti. Tudi iz Karlovca je bila poslana tehnična pomoč, podobne pa je prispele glavna pomoč iz Ljubljane, odkoder so poslali pomožni vlak z žerjavom, s katerim edino bo mogoče dvigniti lokomotivo in potopljena vagona iz Kolpe. Takrat bo še le mogoče ugotoviti, koliko žrtev je terjala katastrofa. Točno tega zdaj ne vé nihče a

sodiio, da je manj 10 do 12 mrtvih

Proga je zaenkrat čisto zatrpna. Popoldne sploh ni bil na njej mogoč promet, popoldne pa se je vršil s prestopanjem Očišče valna dela se vršijo z največjo intenzivnostjo in je verjetno, da bo proga že v teku noči pa najkasneje do jutri očiščena.

intencijam Nemčije ali pa morda Velike Britanije in Francije

Bistven vtis, ki so ga Američani dobili v Berlinu je bilo dejstvo, da si tud nemški narod nad vse žel. miru. Prvo vprašanje ki so ga na nemški meji o stavili Brownu, je bilo: »Ali nam Welles praviš mir?« Odgovorim nemškimi polt kom je mnogo na tem da bi Amerko držali kolikor mogoče daleč stran od vojne, toda niti Welles niti narodni socialisti, v d-telji si niso delali n kakih iluzij, da bi zaveznici pristali na sedanje nemške mirovne pogoje

»Sunday Dispatch« je objavil v svoji današnji številki kratke bežeke razpoloženja ameriškega naroda glede vojne v Evropi. Kakor mu jih je podalo sedem ameriških novinarjev in novinarik v tej anketi so sodelovali znani politični reporterji iz zapadne in srednje Amerike ki so podali naslednje slike: Povrčen Američan nasprotuje narodnemu socializmu ter želi zmago demokratičam. Nikomur v Ameriki ni tajnost da si tudi vlada Zedinjenih držav želi zmago Anglije in Francije ker te namerja da bi bil njun poraz tudi za Ameriko velika nevarnost. Uveljavlja se sodba da bodo morale Zedinjene države na pomuč zaveznicam če bi lina pretela resna nevarnost ooraza

Demanti ameriškega poslanika v Londonu

London, 17. marca br. (Reuter). Nemške vesti, da je nastalo nesporazumljenje med angleško vlado in ameriškim poslanikom Kennedyjem je sredi demantiral tudi Kennedy sam. Poslanik je novinarjem izjavil da tako ljube pravljice žepa še ni slišal kakor so si jo tokrat izmislili oni, ki smatrajo za svojo glavno nalogo, da intrigirajo med ljudmi in narodi. Davi je tudi ameriški državni tajnik Hull izjavil, da so bile te vesti čisto raztrjene iz krogov ki bi hoteli povzročiti zne-mirjenje po svetu. V angleških službenih krogih izražajo učenje, da je šlo očitno za manevar nemke propagande, ki bi rada povzročila neporazum med Veliko Britanijo in Zedinjenimi državami.

Drugič sta ušla smrti

Sreča v nesreči je spremljala strojevodjo Ivana Pogačarja in kurjača Alojzija Marinka. Na prav čudežen način sta si rešila življenje. Enako srečo sta imela že lani ko se je 23 km od postaje Za.uke pripetila podobna nesreča. Tudi takrat je zgrmel na progo plaz in z 'sto lokomotivo sta se zarila v maso na progi, a sreča jima je bila mila da se jima ni nič zgodilo. Nesreča takrat ni imela zlih posledic.

Strahna katastrofa je globoko pretresla vse prebivalstvo

Od blizu in daleč iz Bele Krajine prihajajo ljudje na kraj nesreče neš, z vozovi, motorji in kolesi. Prav gotovo skozi Metliko že več mesecev ni zdrvelo toliko avtomobilov kakor danes. Nesrečo je nač pripisati sprostitvi naravnih sil in pa usodnemu naključju

Zaradi nesreče osebni vlak seveda ni prispel v Novo mesto in zaradi tega so morali tam sestaviti nov pomožni vlak ki je prispel v Ljubljano z majhno zamudo.

Hrvatski ban dr. Šubašić na kraju nesreče

Zagreb, 17. marca Ponočne je prispel na kraj nesreče tudi hrvatski ban dr. Šubašić v spremstvu z inž. Trčkom železniškim direktorjem iz Zagreba. Pri električni centrali o Ozlju, ki zalaga Karlovac z elektriko, so dvignili zavornice, tako da je nivo vode nadel za en meter in se že vidijo obrisi obeh vagonov, ki ležita v reki. Vagona bodo najbrže že jutri dvignili iz vode.

Mrtvih je mogoče celo 15

Novo mesto, 17. marca Med hudo ranjenimi žrtvami želez. nesreče pri Ozlju, ki leže v karlovski bolnišnici, je tudi Novomečan St. Horvat. Na kraj nesreče so se takoj odpeljali tudi sreski dar doslej še niso nobenega potegnili iz vo-sanitetni referent dr. Božidar Küssl, zdravnik dr. Polen'ek in dr. Ronas. V Kolpi ležita dva vagona III. razreda in je eden popolnoma v vodi, drugega pa le polovica.

Nadaljevanje na 2. strani

Lokomotiva je obrnena nazvoroj i leži tik nad vodo, kraj nje pa popolnoma razbiti poštni voz. Verjetno je da je bilo v obeh vagonih okrog 12 do 15 potnikov, vendar doslej še niso nobenega potegnil iz vode. Ker je vsa reševalna in pomožna akcija zaradi ozkega terena silno težavna, a poleg tega še niso prispeli žerjavi in pa dovolj pomožnega osebja, da bi lahko va-

gona že dvignili. Zdad vrtajo delavci iz Vranšičevega kamnoloma, ki je v bližini skale s kompresorji in jih odstranjujejo. Verjetno je, da bo mogoče do jutri že oba vagona dvigniti in tako bo tudi ugotovljeno število in identiteta vseh ponesrečenecv. Omeniti je treba še, da sta pri reševalni akciji junško sodelovala g. Rupena iz Mirne peči in G. Ciril Adam iz Novega mesta.

Nemški letalski napad na Scapa Flow

14 nemških letal je v soboto zvečer bombardiralo angleško vojno lukso - 14 ljudi ranjenih, en civilist ubit

London, 17. marca. br. (Reuter). Službeno je bilo davi objavljeno, da so nemška letalska snovi okrog 19.50 priletela nad Scapa Flow in napadla nekaj britanskih vojnih ladij. Pri napadu je sodelovalo 14 letal. Govorila so večje število bomb. Ena je zadela neko vojno ladjo, ki je bila lažje poškodovana. Nemška letala so bombardirala tudi objekte na kopnem, ni pa bil zadet noben vojaški objekt. Pet kmetijskih hiš je bilo poškodovanih. Ubit je bil en civilist, 7 pa jih je bilo ranjenih, med njimi dve ženski. Ranjenih je bilo tudi sedem mornarjev zadetih vojne ladje. Ena izmed nemških letal je bilo sestreljena. Faktor kaže, je bilo nekaj nadaljnjih letal poškodovanih.

V tukajšnjih krogih naglašajo, da je bil pri »nočnem nemškem letalskem napadu ubit prvi angleški civilist. Angleška in francoska letala so bila že ponovno nad nemškimi pa tudi češki in poljskimi ozemljem, a njihove akcije doslej med nemškimi civilnimi prebivalstvom še niso zadrževale nobene živce.

Nemško vojno poročilo

Be. In. 17. marca. br. (DNE). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi izdalo naslednje vojno poročilo:

Jugoslovensko od Zvebičevke je bila 15. marca obta Sovražna izvidniška četa, močna en vod, ki je poskušala napadati nemško postojanko. Nemška napadalna četa je 16. marca na Saški fronti razdeljala francosko opazovalno postojanko, ne da bi imela pri tem izgube.

Nemška letala so bila na izvidniških poletih nad Severnim morjem in nad vzhodno Francijo. Nemška letalska letala so sestrelila francoski prijetni lalon zapadno od Erebbacha, ki se je med padcem vnel. Na osnovi izvidniških rezultatov zadnjih dni je nemško letalstvo v večernih urah 16. marca z jačimi bojnimi silami izvršilo uspešen sunek proti severozapadni ter je napadlo v Scapa Flowu stacionirane dele britanskega vojnega brodogradila. Pri tem so bile najmanj štiri vojne ladje, med njimi tri bojne ladje in ena krizalica z bombami zadete in težko poškodovane. Kakor kaže, sta bili poškodovani še nadaljnji dve vojni ladji. Razen tega so bila bombardirana letališča v Stronesu, Oersu, Houssu in Corikavali, kakor tudi neka protiletalska topniška postojanka. Kljub hudi obrambni akciji sovranih lovskih letal ter protiletalskega topništva so nemška letala uspešno izvršila svojo nalogo in se brez izgub vrnila na svoja oporišča.

Berlin, 17. marca. br. (Stefani) Službeno so danes demantirali zahtevanje angleške admiralitete, da je bilo pri »nočnem letalskem napadu na Scapa Flow sestreljeno neko nemško letalo. Nemška letalska akcija je bila tako skrbno pripravljena in tako nenadno izvršena, da naravnost ni mogla ostati brezuspešna, kakor zatrjujejo v Londonu.

Nocoj sta prispela v Berlin dva nemška letalska oficirja, ki sta sodelovala pri tem napadu in ki sta v razgovoru s tujimi novinarji opisala vse podrobnosti napada. V celoti sta potrdila ugotovitve današnjega nemškega vojnega poročila.

Ponovni nemški letalski napad

London, 17. marca. br. (Reuter). Nad vzhodno škotsko obalo so davi opazili štiri nemška letala. Takoj so se z bližnjih letališč dvignila angleška lovška letala. Malo pozneje so se nad Severnim morjem v bližini škotske obale že spopadla z dvema nemškima bombnikoma. Oba sta bila zadeta in poškodovana.

Utrjevanje turške obale ob Črnem morju

Ankara, 17. marca. br. Danes je prispel v Ankaro francoski admiral Mourain. Službeno poročilo pravi, da je prišel na povabilo turške vlade in da bo proučil nekatere probleme obale obrambe. V političnih krogih pripisujejo prihodu francoskega admirala velik pomen v zvezi z novimi utrjevalnimi deli v Dardanelih ob Bosporu in na zapadni turški obali vzdolž Črnega morja.

Utrjevanje turške obale ob Črnem morju je bilo predmetom razgovora med predsednikom parlamenta in ministrom za obrambo. V razgovoru je bilo poudarjeno, da je turška vlada pripravljena sprejeti vsa potrebna ukrepa za utrjevanje obale in da bo sodelovanje francoske vojske v tem smislu bilo zelo koristno.

Dr. Clodius v Bukarešti. Nemški poslovni ljudje. Otvoritev rumunsko-jugoslovske gospodarske zbornice prihaja o pravem času. Danes, ko ustvarjajo izredne razmere na svetu velike težave našim gospodarstvenikom, obstoja potreba tesnega sodelovanja med nami in Rumunijo na gospodarskem področju. Razen tega se mora sodelovanje razviti tudi v smeri skupne prodaje na inozemskih tržiščih, da bi se izključila medsebojna konkurenca. Nazadnje bi bilo zanimivo proučiti pogoje, kako bi skupno kupovali v inozemstvu blago, ki ga Rumunija in mi uvažamo. Na ta način bi mogli na inozemskih tržiščih olajšati nabavo surovin, ki jih je sedaj zaradi mednarodnega položaja in prometnih ovir težko nabaviti. Za tako sodelovanje obstajajo naravni pogoji in prijateljsko ozračje ter dobra volja na obeh straneh. Najboljše jamstvo za uspeh tega sodelovanja so tradicionalne zveze med obema narodoma, ki bodo dobile sedaj še trdnjšo podlago.

Predsednik rumunsko-jugoslovske gospodarske zbornice v Bukarešti Dimitrij »velega je pozdravil prisotne v imenu zveze rumunskih trgovinskih in industrijskih zbornic.

Rumunski veleposlanik Viktor Cadere je med drugim dejal: Mogoče bi lahko bil kdo presenečen, ker smo prišli tako pozno in izpolnili šele danes obstoječo vrzel, toda želja je obstajala že davno in najti je bilo treba samo priložnost, da se uredi. Sedaj se začneja praktično delo z določeni cilji. Polje dela jugoslovske-rumunske zbornice je široko in želimo, da bi bilo to delo plodno.

Na kraju svojega govora se je veleposlanik Cadere zahvalil članom obeh vlad, ki so počastili ustanovno skupščino s svojo prisotnostjo, s čimer so pokazali veliko zanimanje za razvoj trgovinskih odnosov med Jugoslavijo in Rumunijo.

Z govorom veleposlanika Cadere je bilo zborovanje končano. Po zborovanju je gostom na čast priredil v Jockey-klubu rumunski veleposlanik Cadere obed. Popoldne je bila gostom na čast prirejena na Kolarčevi univerzi slavnostna akademija.

Pristanek francoskega letala v Posaarju

Berlin, 17. marca. AA. (DNE). Včeraj okrog 7. zjutraj se je na osamljenem kraju v saarski pokrajini spustilo francosko letalo, čigar posadka je očitno izgubila orientacijo. Pilota sta se obrnila na delavce, ki so bili neoboroženi in bližnji in z grožnjo zahtevala, naj jima pokažejo smer proti Franciji. Delavci so jima prisiljeni ugoditi in ker niso bile nikjer v bližini čete, ki bi prijele francoska letala, se je letalo dvignilo in se izgubilo proti Franciji.

Nemško letalo padlo na danski otok

Pariz, 17. marca. br. (Havas). Kmalu po polnoči je nemško letalo padlo na danski otok Loand. Dva člana posadke sta se rešila s padalom. Nato sta takoj zažgala ostanke svojega letala.

Nesreča nizozemskega parnika

Amsterdam, 17. marca. br. (Havas) Nizozemski ladja »Sancta Malane je v bližini pečin Fairbanks naletela na mino in se potopila. Posadko je rešila neka druga posadka.

Jugoslovenski parnik žrtev mine?

Amsterdam, 17. marca. br. Ob obali Walesa se je večeraj popoldne iz doslej je ne pojasnjenih razlogov ponesrečil jugoslovenski 4512 tonski trgovinski parnik »Slava«. Na ladji je nastala eksplozija, zaradi katere se je dobro uro pozneje potopila. Z rešilnimi čolni so se člani posadke rešili na bližnje obale, le za enega mornarja se še ne ve, kaj se je z njim zgodilo. Bržkone je postal žrtev nesreče. Parnik »Slava« je že tretja jugoslovska trgovinska ladja, ki se je potopila v zvezi s sedanjo vojno.

Dr. Clodius v Bukarešti

Bukarešta, 17. marca AA. (Havas). Nemški gospodarski strokovnjak dr. Clodius je prispel jutri v Bukarešto na čelu osmečanske nemške delegacije.

Švedski nakupi vojnih potrebščin v Ameriki

Neapelj, 17. marca. br. (Stefani) Švedski princ Bertil se je z italijanskim parnikom »Rex« vrnil iz Zedinjenih držav. Bil je tam z večjo mislijo švedskih strokovnjakov. V Ameriki so Švedi nakupili za 100 milijonov dolarjev streliva, piškin mask in drugih vojnih potrebščin.

Eksplozija bombe na newyorški postaji

New York, 17. marca. br. V garderobi newyorške centralne postaje je eksplodirala bomba, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Okrog 100 policijskih agentov je takoj obkloplilo postajo in postopoma je izvršilo preiskavo. Policija ni mogla nikogar aretirati, ker med potniki in drugimi ljudmi ni mogla najti nikakega sumnjivega človeka. Kakor vse kaže, je bila bomba z drugo prtljago že prej odložena v garderobi. V pekenskem stroju se je morala ura na nenajstven način sama sprožiti, da je prišlo do eksplozije. Čeprav atentat bržkone ni bil naplerjen proti komurkoli na postaji.

P. dr. Ružička častni doktor zagrebške univerze

Zagreb, 17. marca. o. Dopoldne je bila v avli zagrebške univerze slovesna promocija prof. dr. Ružičke za častnega doktora medicine. Svečanosti so prisostvovali mnogostevilni univerzitetni profesorji, člani Jugoslovske akademije znanosti, član dr. Subašić, nadškof dr. Stepinac in zastopniki raznih znanstvenih ustanov.

Zdravniki stažisti bodo plačani

Beograd, 17. marca. p. Danes je bila letna skupščina beogradske zdravniške zbornice. Udeležil se je tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljević, ki je ob tej priložnosti izjavil, da bodo od 1. aprila dalje prejeli vsi zdravniki, stažisti v državnih bolnišnicah plačo, ker se mu je posebej zagotoviti potrebne postavke v bodočih proračunskih dvajsetih letih.

slim zvezam naših poslovnih ljudi. Otvoritev rumunsko-jugoslovske gospodarske zbornice prihaja o pravem času. Danes, ko ustvarjajo izredne razmere na svetu velike težave našim gospodarstvenikom, obstoja potreba tesnega sodelovanja med nami in Rumunijo na gospodarskem področju. Razen tega se mora sodelovanje razviti tudi v smeri skupne prodaje na inozemskih tržiščih, da bi se izključila medsebojna konkurenca. Nazadnje bi bilo zanimivo proučiti pogoje, kako bi skupno kupovali v inozemstvu blago, ki ga Rumunija in mi uvažamo. Na ta način bi mogli na inozemskih tržiščih olajšati nabavo surovin, ki jih je sedaj zaradi mednarodnega položaja in prometnih ovir težko nabaviti. Za tako sodelovanje obstajajo naravni pogoji in prijateljsko ozračje ter dobra volja na obeh straneh. Najboljše jamstvo za uspeh tega sodelovanja so tradicionalne zveze med obema narodoma, ki bodo dobile sedaj še trdnjšo podlago.

Predsednik rumunsko-jugoslovske gospodarske zbornice v Bukarešti Dimitrij »velega je pozdravil prisotne v imenu zveze rumunskih trgovinskih in industrijskih zbornic.

Rumunski veleposlanik Viktor Cadere je med drugim dejal: Mogoče bi lahko bil kdo presenečen, ker smo prišli tako pozno in izpolnili šele danes obstoječo vrzel, toda želja je obstajala že davno in najti je bilo treba samo priložnost, da se uredi. Sedaj se začneja praktično delo z določeni cilji. Polje dela jugoslovske-rumunske zbornice je široko in želimo, da bi bilo to delo plodno.

Na kraju svojega govora se je veleposlanik Cadere zahvalil članom obeh vlad, ki so počastili ustanovno skupščino s svojo prisotnostjo, s čimer so pokazali veliko zanimanje za razvoj trgovinskih odnosov med Jugoslavijo in Rumunijo.

Z govorom veleposlanika Cadere je bilo zborovanje končano. Po zborovanju je gostom na čast priredil v Jockey-klubu rumunski veleposlanik Cadere obed. Popoldne je bila gostom na čast prirejena na Kolarčevi univerzi slavnostna akademija.

Maribor čez nedeljo

Maribor, 17. marce Lep uspeh akademskih pevcev. Snoci je bil v polni dvorani Sokolskega doma krasno uspel koncert Akademskega pevskega zbora pod vodstvom dirigenta Franceta Marolta. Koncertu so prisostvovali tudi mariborski odličniki s polkovnikom Petrom Kilerjem na čelu, ki je na koncertu zastopal pokroviteljico koncerta Nj. Vel. kraljico Marijo. Iz polnih grl je zvenela prelepa naša pesem, ki se je stopnjevala do viska v Pirnatovi »Pomlad in jesen«, v Sachsovem »Vzdih«, Gerbičevem »Rožmarin« in Michlovi »Sokratiški smrti«. Navdušenje občinstva je bilo toliko, da so morali pevci dodati še Adamičovo zdravico »Komur mar« in »Od Uraia do Triglavca«. Organizator koncerta g. Božo Podkrajšek pa je v imenu Maribora izročil zboru krasen venec.

Premiera »Gejše«

V polno zasedenem narodnem gledališču je bila snoci premiera znane angleške opere »Gejše«. Dirigiral je vojaški kapelnik kapetan Jiranek, režiral pa je opereto režiser Anton Harastovič, ki je nastudiral tudi ples. Inscenacijska dela je spretno izvršil g. Usar.

Prof. Draginjskega shoda ni bilo

Za danes dopoldne je bil sklican v Narodnem domu protidraginjski shod vseh državnih uslužbencev in upokojencev. Shod pa je bil odpovedan zaradi nenadnih zaprek. Pač pa so se sestali zastopniki posameznih organizacij in sprejeli posebno spomenico, v kateri se zavzemajo za 13. plačo, zvišanje rožbinske doklade in za posebno doklado 800 din mesečno.

Nenadna smrt župnika Antona Zupaniča

Pri Sv. Juriju ob Pesnici je nenadno umrl tamošnji župnik g. Anton Zupanič, star 56 let. Pri Sv. Juriju ob Pesnici je bil provizor od leta 1934. Pred tem je bil kaplan pri Sv. Juriju ob južni železnici. Njegov nenadna smrt je vzbudila toplo sočustvovanje z njegovo usodo.

Narodni železničarji

so se zbrali danes dopoldne v mali dvorani Narodnega doma k rednemu običnemu zboru mariborske podružnice UJNZB, ki predstavlja čvrsto postojanko našega nacionalnega delavstva. Občni zbor je vodil dolgoletni predsednik g. Jože Vokač. Poročila funkcionarjev so pričala o uspešnem delu. Poleg predsednika sta izbrpno poročala tajnik g. Jože Bačnik, blagajnik g. Lojze Pilaj in za nadzorni odbor gosp. Josip Hren. Članov je 1215. Dohodkov je bilo 27.686 din, za podpora članom je šlo 2170 din. Odbor se je vztrajno zavzemal za koristi svojega članstva. V ta namen so se zastopniki podružnice udeležili nešteti anket in sestankov. Posebno mnogo se je trudil, da bi v sedanjih naraščajoči draginji zvišali prejemki naših železničarjev. Na običnem zboru je bila sprejeta posebna resolucija, ki vsebuje zahtevo po spremembi pokojninskega zavarovanja, stalnost akordantom, centralno ambulanco v Mariboru, zvišanje plač, sorazmerno z naraščajočo draginjo in drugo. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedanjí odbor s predsednikom Vokačem in podpredsednikom Ropretom in Rošnjarem.

Jadrani-Nanos

je imel danes dopoldne svoj občni zbor v gornji mali dvorani Narodnega doma. Vedil ga je predsednik g. Rapotec, ki je iskreno pozdravil vse navzoče člane in zastopnike. O marljivem delu so pričala poleg predsednikovega poročila tudi poročila tajnika Grmeka, blagajnika Polha, gospodarja Koršiča, Rojca za pevski odsek, Pinterjeve za ženski odsek, Mirka Novaka za omladinski odsek, Marina Kralja za prosvetni odsek in prireditveni odsek in Lavrenčiča za socialni odsek in socialno akcijo. Članov šteje društvo 774. Denarni promet je znašal 59.000 din. Socialni odsek je imel 32.021 din dohodkov in 31.429 din izdatkov. Podpri je več ubožnih dijakov, 35 ubožnih družin in 11 vdov in samcev. Ženski odsek je zbral ob božičnici 70.000 din in podpri 141 ubožnih rojakov s čevlji, blagom in drugimi darili. Za nadzorni odbor je poročal Bratož. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedanjí odbor z g. Rapotcem na čelu. Občni zbor so prisotno pozdravili Dojčnovič za sokolstvo in CMD, žerjav za ljubljanski »Tabor«, Kalčič za zagrebški delovni odbor in »Istro«, Fili za celtsko »Sočor«, Kralj za Zvezo kulturnih dru-

ABBAZIA - EDEN HOTEL OB MORJU - MODERN I A KUHINJA - POCENI ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

Kombinacije o preosnovi Daladierove vlade

Izvršena to morda že danes

Pariz, 17. marca. z. V političnih krogih so bila danes vprašanja notranjepolitičnega vprašanja predmet obnega zanimanja. Sedaj že splošno računajo s spremembo vlade, ki je nastala po kritikah v senatu zaradi francoskega stališča glede finsko-sovjetske vojne že močno aktualna. Vse kaže, da je senat pred vsem zahteval od vlade, da mora nemudom ustvariti vse pogoje za »ojačeno vojno«, ki naj čim prej dovede do končne zavezniške zmage. Nedvomno bo kritika v zbornici, k se bo ustala potrjušnjem, še vse ostrašja.

Glede na to napovedujejo, da se bo Daladier odločil za rekonstrukcijo svoje vlade še pred torkom. Gotovo je, da bo imenovan nov zunanji minister in da bo ustanovljeno tudi posebno ministrstvo za propagando. V tem primeru bi Da ad'er topil pred poslansko zbornico s preosnovano vlado. Za sedaj še ni znano, ali namerava min. predsednik preosnovati svojo vlado v tem smislu, da bi povečal število ministrov in tako pritegnil k sodelovanju vse najuglednejše francoske politike, a poleg tega ustvaril ožji vojni kabinet, ali pa bo število članov vlade dejansko zmanjšal.

pozameznim ministrstvom pa dodelili večje število državnih podtajnikov. Vsekakor se bo skušal izogniti krizi vlade v starem parlamentarnem smislu, ker bi utegnila povzročiti Franciji veliko notranje in zunanje politično škodo.

Berlin, 17. marca. z. Tukajšnji politični krogi zasledujejo z velikim zanimanjem razvoj dogodkov v Franciji v zvezi z napovedmi o preosnovi francoske vlade. Berlinski krogi so mnenja, da bi utegnili prav finsko vprašanje, glede katerega se je Anglija ves čas obotavljala in je Daladier na decembrski seji vrhovnega vojnega sveta zamen zahteval takolišno in odločno pomoč Finski, ustvariti z napačno imenovanjem Daladierja v Francijo, kar bi bilo Nemčiji zelo v prilog.

BOUVIER VINO V STEKLENICAH GORNJA RADGONA

Mariborski hišni posestniki

so obravnavali preča vprašanja na svojem današnjem občnem zboru, ki je bil pri »Novem svetu«. Poročila so podali predsednik Meglič, tajnik Kocuvan, blagajnik Merčun za nadzorni odbor Kus. Društvo hišnih posestnikov je vneto podpiralo interese svojega članstva. Članov šteje društvo 882. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedanjí odbor z Megličem na čelu.

štev. prof. Lojze Bizjak za Jadransko stražo, prof. Mirk za Ipavčovo pevsko župo, razen tega tudi zastopniki ženskega društva, »Drave« in drugih prijateljskih društev.

Jugoslovska gozdovniška liga

je imela danes dopoldne v kolodvorski restavraciji svoj redni občni zbor. Vodil ga je predsednik dr. Marin. Poročali so vrhovni načelnik Klojčnik in predsednik posameznih lig, odnosno rodov. Pri volitvah je bil soglasno ponovno izvoljen za starosta dr. Marin. Podstarosta je dr. Tomčić, vrhovni načelnik pa Klojčnik.

Medicinski ples je bil lepo obiskan. Ljubljana, 17. marca. Sinoči so ljubljanski medicinci s svojo elitno prireditvijo zaključili letošnjo vrsto plesnih zabav. Ples medicincev je vsrto vsako leto priljubljena in dobro obiskana prireditve, toda letos so nedvomno odnesli prvenstvo. Velika in mala dvorana in prostori Avtomobilskega kluba v Kazini so bili prepolni sijajno razpoloženih gostov. Poleg prevladujoče mladine so bili zastopniki predstavitev vseh inteligenčnih poklicev, a zlasti mnogo je bilo seveda zdravnikov. Program, razpoloženje, toalete in še vse drugo, kar da taki prireditvi oznako resničnega družabnega dogodka, vsega je bilo v zvrhani meri in moralen uspeh je bil prvovrsten. Nedvomno pa, da bo tudi finančni efekt izkazal pomemben prebitek. In tega bodo naši medicinci najbolj veselí, saj potrebujejo krepke gnotne podpore v svojih socialnih in študijskih akcijah.

Medicinski ples je bil lepo obiskan

Zaradi navala neodložljivega gradiva smo morali danes izpustiti rubriko »Minuta pomenka«. Za življenje in za vsak dan. Citatelje prosimo, da nam to oprostite, hkratu pa jih zagotavljamo, da bomo v prihodnji številki odmerili toliko več prostora.

Angleško-francosko sodelovanje v kolonijah

Pariz, 17. marca. br. Razgovori angleškega in francoskega kolonijskega ministra so se danes intenzivno nadaljevali. Ministra Macdonald in Mandel sta imela več sestankov. Delno so pri teh razgovorih sodelovali tudi gospodarski in kolonijski strokovnjaki obeh ministrstev. Pri današnjih razgovorih je šlo v prvi vrsti za koordinacijo agrarne industrijske produkcije v angleških in francoskih kolonijah ter za izenačenje cen kolonijskega blaga. Jutri dopoldne se bodo razgovori po dosedanjih dispozicijah zaključili in se bo angleški kolonijski minister Malcolm Macdonald s svojim spremljevalcem vrnil v London.

Aretacije komunistov v pariški okolici

Pariz, 17. marca. br. Policija je v pariški okolici davi odkrila dve tajni komunistični organizaciji. 27 komunistov je bilo aretiranih. Pri hišnih preiskavah v njihovih stanovanjih so našli mnogo propagandnega gradiva.

Povečanje davkov na Japonskem

Tokio, 17. marca. br. Reprezentančna zbornica je danes razpravljala o zakonskem načrtu, po katerem naj bi se vsi davki povečali tako, da bi se državni dohodki zvišali za 500 milijonov jenov. Zakonski načrt je bil že načelno odobren.

Pogreb Selme Lagerlöf

Stockholm, 17. marca. AA. (Havas) Pogreb umrle književnice Selme Lagerlöf bo v soboto na pokopališču Ostraemderujg, kjer so pokopani njeni starši.

Inserirajte v »Jutru«

Poglobitev gospodarskega sodelovanja z Rumunijo

Ustanovitev rumunsko-jugoslovske gospodarske zbornice v Beogradu

Beograd, 17. marca. AA. Dopoldne je bila v slavnostni dvorani beogradske trgovinske zbornice ustanovljena jugoslovensko-rumunsko gospodarska zbornica v Beogradu. Navzoči so bili minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Anđrić, ki je zastopal vlado, ter zunanji minister Cincar Marković, rumunska gospodarska delegacija z ministrom za zunanjo trgovino Jonom Cristom na čelu, rumunski veleposlanik Viktor Cadere ter več članov poslanstva, turški veleposlanik Korperler, zastopniki potiarha, vojnega ministra, pravosodnega ministra, beogradske občine ter vseh glavnih gospodarskih ustanov in korporacij. Nj. Vel. kralja je zastopal polkovnik Milan Kreković.

ge. Minister Christu je izrazil upanje, da bo nova zbornica zaradi svoje elastičnosti podprla uradne ustanove pri organizaciji trgovine med obema državama.

Jugoslovenski minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Anđrić je v začetku svojega govora izrazil iskreno željo za prijateljskim sodelovanjem Rumunije in Jugoslavije na gospodarskem polju. Zahvalil se je rumunskemu ministru za zunanjo trgovino, ker je v sedanjih težkih časih prišel v Beograd in posvetil toliko pozornosti razvoju jugoslovensko-rumunske zunanje trgovine. Veselim se tudi, je dejal, ker vidim tu prisotne mnoge gospodarstvenike in predstavnike rumunskega gospodarskega življenja, ki bodo v neposrednem sodelovanju z nami pomagali, da se gospodarska izmenjava med obema državama poveča in dobi obseg, ki bo ustrejal proizvajalnim možnostim obeh držav. Jugoslovska zunanja trgovina z Rumunijo se je gibala doslej v precej skromnih mejah. Od jugoslovskega uvoza odpadeta na Rumunijo samo 2% od izvoza pa komaj 1%. Jaso je, da ne moremo biti zadovoljni s tem. V interesu obeh držav je, da se medsebojna izmenjava blaga poveča, posebno, ker obstajajo za to mnogi pogoji. Obe državi razpolagata s mnogimi surovinami in drugimi proizvodi za izvoz. Med obema državama obstajajo dobre prometne zveze po železnih in rekah. To so najboljše pogoji za širše sodelovanje na gospodarskem polju. Razlog, da se gospodarsko sodelovanje z Rumunijo doslej ni dovolj razvilo, je v tem, ker se doslej nismo dovolj med seboj spoznali. Gospodarski krogi obeh držav so slabo poučeni o medsebojnih poslovnih možnostih. Ne večje jih zadržeta trgovske zveze, ki obstojajo z drugimi narodi. Naši gospodarstveniki ne naračajo zapuščajo stare zveze in iščejo nova tržišča. Jugoslovensko-rumunska trgovinska zbornica mora to nadomestiti ter dati večji polet gospodar-

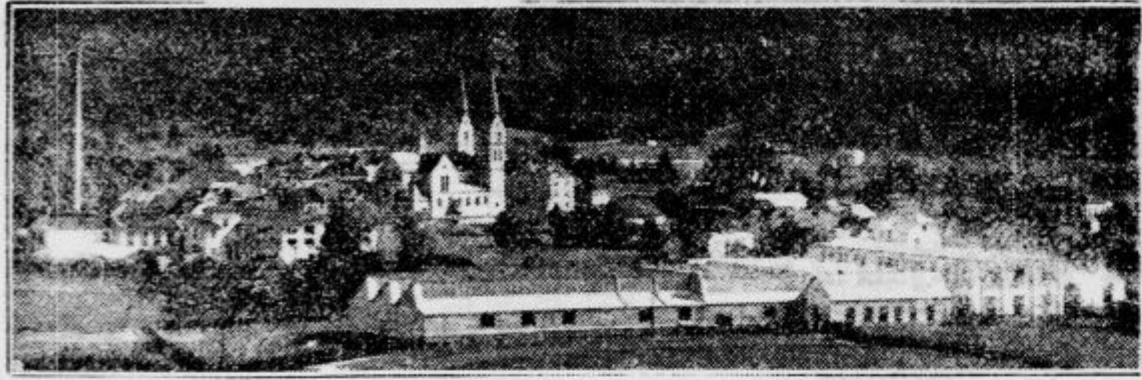
Svečanost je otvoril s pozdravom predsednik pripravljalnega odbora Damjan Branković, na čigar predlog so bile poslane pozdravne brzojavice Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kralju Karolu II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade Cvetkoviču in predsedniku rumunske vlade Tatarescu.

Nato je spregovoril rumunski minister za zunanjo trgovino Jon Christu, ki je med drugim dejal:

Statistika o zunanji trgovini zadnjih let kaže, da se nam je s skupnimi napori, ki so bili v skladu z balkanskim sporazumom, posrečilo dvigniti obseg izmenjave blaga med našima dvema državama. Po rumunskih podatkih se je od l. 1935 ko je vrednost rumunskega izvoza v Jugoslavijo, ki je znašala 180.460.000 lejev, dvignila v l. 1939 na 431.820.000 lejev. Rumunski uvoz iz Jugoslavije se je v istem času dvignil od 45.328.000 na 233.366.000 lejev. Navzlic tem lepim rezultatom obstojajo še velike možnosti za povzročeno medsebojno trgovino. To je razlog, da z največjim veseljem pozdravljamo ustanovitev nove trgovinske zbornice, ki je poklicana igrati prvovrstno vlogo in tesneje povezati med seboj rumunske in jugoslovske gospodarske kro-

Mladina med narodom na Kočevskem

Kakor na meji, tako nas tudi na kočevskem otoku čaka še mnogo prosvetnega dela

Pogled na Kočevje

Jugoslovensko nacionalno akademsko društvo »Jugoslavija« iz Ljubljane je v letšnjem februarju priredilo svoj tretji zimski tabor v južno-vzhodnem delu lepe kočevske dežele in sicer v treh vaseh: Borovcu, Kočevski Reki in Štalcarjih.

Zadnji dve leti je narodno zavedna javnost z zanimanjem zasledovala napore mladine, predvsem akademske, ki zastavlja vse svoje sile in v veliki meri usmerja svoje delo v narodno obrambo v ogroženih krajih: na severni meji, v Prekmurju in na Kočevskem. Dolgo vrsto let so bili ti kraji izven pravega zanimanja in ti predeli naše zemlje so bili prepuščeni samim sebi, tako da je imel tui vpliv prostot pot pri pronicanju v naše narodno telo.

Čprav ideja narodno-obrambnih taborov ni nova, je na severni meji in v Prekmurju prišla do pravega izraza šele lansko leto, četudi so že prejšnja leta nekatera društva priredila tabore ob meji na severu. Lansko poletje je bila vsa meja posejana z mladinskimi tabori, ki so svojo nalogo bolj ali manj vestno opravili. S tem je bila dana konkretna smer narodne obrambe na terenu in s prepričanjem pričakuemo, da bo letošnja žetev na tem polju še obilnejša in bolj plodna. Nujno je tudi, da začnemo že posvečati večjo pozornost tudi Prekmurju. To ozemlje, ki je teko ogroženo od dveh strani, je precej oddaljeno od naših kulturnih centrov, Ljubljane in Maribora, in v narodnostnem in socialnem oziru skoraj do skrajnosti zanemarjeno. Toda letošnje poletje je bil tudi v Prekmurju led prebit in če bo časa in sredstev dovolj, bodo tudi ti kraji kmalu prebrdli krizo, v kateri se danes nahajajo.

Povsem drugačen kot na severni meji in v Prekmurju je položaj na Kočevskem. Nemški kolonisti, ki so pred šest sto leti prišli iz Srednje Nemčije, tvorijo danes v osrčju Slovenije jezikovni otok. Kočevski Nemci so sicer obdržali svoje staro nem-

Kočevska narodna noša

ško narečje, ki se danes docela razlikuje od vseh ostalih nemških narečij, privzeli pa so od ondotnih Slovencev-stariincev marsikatero šego in navado. Dolgo časa je bila Kočevska izven zanimanja in še danes velja v veliki meri načelo, da je Kočevska kazenska postojanka bodisi za učitelje ali za upravne uradnike. Prav tako se posveča premajhna pozornost javnim delom, pa najsi bodo to prometne zveze ali pa izrabljanje bogatega kočevskega gozda. Zdi se nam, da je ta politika nepravilna: prav Kočevska, kot narodnostno ogrožena pokrajina, ki jo v poletnih mesecih posejajo cele trume tujcev, bi morala dati in kazati zavedno narodno lice in našli Slovenci v tamošnjih krajih bi morali biti socialno tako samostojni, da bi jim ne bilo treba iskati zaslužka pri tujcih, ki jim ga običajno ne dajo radi, če ga na dobijo, je poklonjen pod posebnimi pogoji, ki so za vsakega delavca krivični, za vsakega Jugoslovca pa sramotni. Te težave in obupne razmere so pripravile narodno-obrambni odsek akademskega društva »Jugoslavija«, da se je začel intenzivno zanimati za vprašanja naših ljudi na Kočevskem.

Danes, ko gledamo nazaj, z zadoščeno opazujemo napredek tega dela. Letošnji zimski tabor je bil šesti na Kočevskem. Pa tudi lan'kolnetnemu birmanju v Borovcu je dalo društvo svoj pečat: botrovalo je malemu Poletnemu Tončku, ki so ga šli »botri« to zimo obiskat: s številnimi družimi poseti na Kočevsko so akademiki dobri spoznali težko borbo našega človeka, ki mora marsikdaj stradati pri nočnem loncu! Čas t' b renja se mora ravnati po ljudeh, ki jih nameravajo študente obišati. Čprav je zima dokaj neprivlečen čas za bivanje in prehrano kaže izkustva da prihja zimski čas ondotnim ljudem še najbolj posebnega dela v gozdovih ni polje pa tako n tako počiva pod beloj odejo.

Osmi zimski tabor se je 15. februarja ob 23. stoletni letnici narodne obrambe priredil tamkajšnjim Slovincem nekaj prosvetnih večerov s prevažnim besednim glasbo in predvajanjem kulturnih in za-

bavnih filmov. Dolga je bila pot od Kočevja do Inlaufa pri Borovcu, kjer nam je nudila zavetje gostoljubna in topla Pojetova hiša. S smučmi smo si krašali pot od doma v Inlaufu pa do šole v Borovcu, kjer smo imeli vsak večer sestanek z domačini. Sestanke je z večjo roko vodil tamošnji marljiv narodni delavec, g. šolski upravitelj Marjan Tratar. Težko pišemo o velikem opravljenem delu gospoda upravitelja in sodelavcev pri ondotni po-

Mladi pionirji gredo na pot

družni družbe sv. Cirila in Metoda. Niemu in g. Figarju, prosvetarju iz Kočevja, smo dolžni vsa hvala, da se je naš vpogled v kočevske razmere še bolj poglobil in poostiril. Z veseljem se spominjamo bivanja v Borovcu, naših sestankov s Slovenci, njihovega zanimanja za naša predavanja, posebej še za vprašanja preeljevanja manjšin, njihovega pazljivega zasledovanja naših perečih notranjih in zanimivih zunanjih razmer, dalje pogovor o izboljšanju težkega položaja našega kmečkega in delavskega proletariata, razgovorov o položaju cerkve na Kočevskem, o vplivih propagande in ondotnih župnikih ter še o neštetih bodisi prijetnih, bodisi neprijetnih novicah. Zelo lep je bil v toplem pomladanskem soncu smučarski izlet na Borovski hrib Krempo, ki bi s svojimi bajnimi smučskimi tereni lahko postal važna turistična postojanka. Zanimivo so bili obiski po sosednjih vaseh in ondotnih ljudeh. Poleg rednih večernih sestankov,

davanje te vrste. Naši ljudje v Štalcarjih so nas bili zelo veseli in upamo, da bomo njihovi želji, naj bi se čimprej vrnili v njihovo lepo vas, lahko kmalu ugodili.

Po slovenski maši, v nedeljo, 18. februarja, je bil v šoli zaključni sestanek naše turneje. Zborovanje je vodil gospod upravitelj Tratar iz Borovca, ki je ob koncu predavanja enega naših tovarišev spregovoril zaključno besedo in se pri tej priliki prisrčno zahvalil ljubljanskim akademikom in akademičarkam za njihovo požrtvovalno delo, posebej pa še predavateljcem: predsedniku Z'dariču, Iskrji, Savniku in Vedamu za njihova zanimiva in poučna predavanja. Vodjo taborenja, g. Svatopluka Zupana, je pa prosil naj v Ljubljani pravilno tolmači navdušene slovenskega prebivalstva za visokošolski tabor ter naj obenem z zahvalo sporoči tudi željo, da bi akademiki čimprej spet prišli v njihovo sredo.

Skrivnosti Atransa

Vsako večje prekopavanje na Trojanah še danes odkriva mnoge zanimive najdbe iz rimskih dni

Bilo je v Trojanah med velikimi počitnicami, ko so Stojčevi kopal temelje za novo gospodarsko poslopje. Vedel sem, da bomo pri tem kopanju našli ostanke iz starega Otransa, ker so na tem mestu že večkrat našli različne stvari iz starih časov.

Pridružil sem se domačim fantom, ki so krepko zasadii krampe in lopate. V vseh nas so očezale že skoro pozabljene zgodbe, kako je tega in tega oče nekoč pri košnji na trojanskih vrtovih našel na jami, ki je držala globoko v zemljo, kako je spet drugemu ušla v tla železna palica, s katero je sadil prekleje, kako so pri prelaganju državne ceste v Trojanah našli zlatega malika, potem ga je pa domačinom nekdo

izmaknil. Take in podobne misli so nam vstajale v spomin. Nihče ni prav verjel v njih resničnost, vendar je vsak izmed nas na tihem upal, da najde vsaj zlatnik ali kako drugo dragocenost, ki bi nas pravičevala.

Premožen kmet, Stojčev oče, so tedaj pa tedaj prišli pogledat, kako delo napreduje; seveda jim niso bile v mari črepinje velikih vrčev, ki smo jih izkopavali. Takih črepinj in celih vrčev so Stojčev oče svoje dni imeli cel kup na podstrešju in se zdaj niso brigali za naše revne izkopanine. Zadovoljni so pa le bili, ker smo bili tako pridni in zato so nam pogosto prinesli vrč jabolčnika. Terec je bil nagnjen, saj je bila meja in delo je šlo hitro od rok; vsak je

L. K.:

Prvi korak

Ta čas, ko se je sonce osemnajstič dvignilo v pomlad, se je v Marti prav močno, skoraj boleče zbudilo hrepenenje, ki ga je sicer z vsem svojim notrajnim bitjem že dokaj dni sem skrivala pred seboj in ljudmi. Prav za prav je bil njen svet hudo majhen na oko in njeno življenje močno tesno — njena mati je bila lastnica majhne mlekarne v mestnem zakotju in tod sta živitarili, to se pravi, se za silo preprijali skozi težave in skrbi; res, prav ničesar posebnega ali velikega se jima v takšnem ni moglo zgoditi. Mati je prezgodaj odovovala in skrbi za bodočnost hčere edinke ji je postala prva in poslednja življenjska misel. Poslala jo je kajpak v šolo in jo po končani trgovski je Marta ostala doma. Zelo mlada je še, je rekla mati, naj se malce odpodije in ozreli, potlej se bo že našla kje prilika za dobro službo ali pa — no, če bo sreča mila — prilika za ugodno moštvo. Toda kje je pač še to v negotovi daljni bodočnosti!

Seveda, saj je bila Marta na koncu vseh koncev res da še otrok, takšen prisrčen, prav lep, postaven osemnajstleten deklič s kodrastimi črnimi lasmi do ramen in z velikimi, zastrtimi, zasanjanimi očmi. Toda vprav te oči so že davno izgubile tisto otroško, brezskrbno vedrost, postale so globlje, nekam skrivnostne in iskanju, v slutnjah in prvih dognanjih, njeno telo je že davno dozorelo v žensko in se nezavedno ponujalo samo po sebi še nepoznamim, nedozivnim slastem. Vse to in še marsikaj drugega je Martina mati prezrla, zanjo je bila Marta še zmerom majhen, neveden, čisto nezrel otrok desetih let in nemara bi se zgrozila,

če bi vedela, kakšne misli o stvareh in rečeh se skrivajo za hčerinih ostroumnih očmi. Misli o življenju, ki ji ga je mati spretno prikrivala in ljubezumno prepovedovala. Tako smešno, tako slepi postajajo včasih ljudje v letih, čisto pozabljajo, da so bili nekoč sami mladi, neprestana misel nase jih dela krivične. Lepo in prijeto je bilo za Martino mater imeti takole hčer pri sebi, samo zase, da ji je s svojo prisotnostjo odganjala puščobo in osamelost dneva in ji izpolnjevala življenjsko jesen — da bi le zmerom tako ostalo, si je želela iz srca.

Toda Marta? Ali se ni v nji vprav ta čas nekaj povsem novega, velikega odprilo in ji razburkalo kri in razum, kljub vstajenosti so ji rasla hrepenenja iz samotnih, polpreučenih noči. Nekaj se bo na vsak način danes ali jutri moralo zgoditi, nekaj, česar se je prav toliko bala, kolikor jo je na drugi strani z opojno, gorečo privlačnostjo mikalo spoznanje in okusiti Majhna, bela sobica s ceste z nekaj mizami in s prodajalnim pultom na kraju — to je bil ves Martin svet. Tod je živela enolično, lahko se reče na suraj vsaj, prazno in pustno življenje iz dneva v dan. Pomagati materi pri prodajanju, to je bil ves njen posel. Koliko ur je potlej ostalo za razmišljanje, za opazovanje tega malega sveta, za pogovore s seboj in, no, in za tisto veliko, srce in telo prešinjajoče hrepenenje poslednjih dni.

— Klanjam se, gospod. Klanjam se, milostljiva. Želite milostljiva? Hvala lepa, se pripravom. Klanjam se, zbogom — — — Kupovalci prihajajo in odhajajo, študent-

hitel, da pride dije v mejo, to pa je bil tudi vzrok, da smo pobili nekaj vrčev, ki bi jih drugače lahko rešili.

Proti poldnevu je Ciril, najmlajši izmed nas, našel tri bakrene novce. Dva sta bila od cesarja Hadrijana, eden pa je bil tako razjeden, da se je le vladarjeva glava rahlo poznala. Poslej smo pazili na vsak zajemek zdrobljene opeke in ometa, ali ne bi bilo v tej mešanici kaj starega denarja. Seveda, za bakrene in bronaste novce nam ni bilo — takih ima pri nas vsak pastir — gledali smo za rumenimi in belimi, teh pa žal ni bilo. Jože se je medtem globoko zakopal v mejo in kar naenkrat se je zemlja z vrha udrla in pred našimi očmi se je pokazal širok opekast obok. Kakšno veselje! Hiteli smo klicat druge domače, ali preden so prišli, je Ciril po nerodnem izdrl debelo opeko in ves obok se je zrušil. Lahko si mislite, kako smo bili poparjeni, saj smo se že veselili, da smo vsaj nekaj vrednega našli, kar bi pokazali domačinom, ki so si veliko obetali od našega kopanja. Zdaj nam ni ostalo drugega, kakor da smo zložili opeko na kup, da jo pozneje porabimo za zidavo. Ciril pa jih je moral to pot od naše strani veliko prestlačiti. Jože in France sta ga enostavno odstavila od ko-

panja, češ taka neroda ni za tako delo. Prijeti je moral za »karolo« in si z njo nategovati kite.

Kmalu po južini, ko smo spet zgrabili, se je zemlja iznova udrla in pokazala sta se dva manjša oboka, nad njima pa več prav majhnih iz zakrivljene opeke. Z največjo previdnostjo smo zdaj odvažali in prelagali udrtu prst, da nismo ranili obokov. Čemu naj bi služili ti oboki, smo si drug drugemu stavili vprašanje. Jože je menil, da sta oboka majhni kapelici, drugi so uganili, da smo našli na staro pokopališče. Sklenili smo, da našo stvar sporočimo v muzej, jaz sem pa moral domov po svojo kamrico, da bi fotografiral našo nalogo. Preden sem se vrnil, sta France in Jože lepo ocedila okoličo, da bi bila slika tem lepša. Vsi skup in vsak posamič smo hoteli biti slikani pred našim »rimljenom«, kakor smo najbo nazvali, ali imel le še dva posnetka na filmu. Po dolgem prekanju sem se odločil, naj bo en posnetek namenjen jami sami, drugi pa naj pokaže Cirila in Franceca v »spečeh« kakor mlada Rimljana. Na naše največje veselje sta se posnetka posrečila in tako je ostal spomin na »rimljana« kajti drugi dan so prišli zidarji in zazidali te peči. Franc Kralj.

In memoriam bratu

Začudeno odprta knjiga na Te čaka, pred Tvojo sliko Tvoja blede ženka plaka in sinko Vide išče vseokoli, rad našel bi besedo, ki le zanj, le zanj, si morda v temni slutnji jo zapisal zadnji dan.

mlado srce trepeče v prvi boli.

Če se beseda trudna nam za hip v pokoji usmeri, nenehoma uporno se v bolest srca iztiri, spet: očka moj, moj mož in brat, gospod, Ti v srcih si, v besedah, v solzah vseposod

Raz sliko gledaš, se bridko smehtaje v obeh pol hvala za ljubav, za bol pol graje: »Da radi ste imeli me, saj vem, zato pa moji dragi tole naj povem: za Vas sem tvegaj, upaj v lek iz ran, da le družinica bi mala še neokrnjena ostala, moj blede up je bil zaman zaman: srce v življenju je preveč izdalo, pri zadnji preizkušnji je zastalo, smrt vsepravična ne pozna izjem, in to še, ženka, Vide, naj povem, vse, kar je v srcu zaplamtelo, v blesteči čar besede se je vzpelo, o, ne želita mi, da vrnil bi se živ — a nem!»

Tako nam govoriš v kvirju rož, ki pletejo hvaležno vence tihie slave poetu in apostolu narave — in dečko, Vide Tvoj, postaja mož.

Mari-a Grošljeva

Kupon za brezplačno „Minuto pomenka“ Štev. 25

Vodne sile na zemlji

Ameriški geološki zavod je izračunal vodne sile na zemlji. Po teh računih so leta 1920, izkoriščali 23 milijonov konjskih sil, l. 1923, se je to število dvignilo na 29 milijonov, l. 1926, na 33 milijonov, l. 1930, na 46 milijonov, l. 1934, na 55 milijonov, l. 1936, na 60 milijonov, ob koncu predlanskega leta pa že na 64 milijonov konjskih sil, tako da se je izkoriščanje v 18 letih dvignilo za skoraj 180 odstotkov. Kar se tiče poedinih dežel, so bile ob koncu predlanskega leta na prvem mestu Zedinjene države s 17,9 milijona konjskih sil, potem Kanada z 8,1 milijona, Italija s 6 milijoni, Francija s 3, Švica z 2,8, Švedska z 2,2 in Rusija z 1,6 milijona konjskih sil.

Ribiška

- Kaj pa loviš, prijatelj?
- Postrvi.
- Ali si že katero ujel?
- Še nobene.
- Kako pa potem veš, da loviš postrvi?

V uredništvu

- Vaš spis ni slab, toda pisati bi ga morali bolj priprosto, da bi vas razumel lahko tudi bedak!
- Kaj vam pa ni jasno, gospod urednik?

Otroška

- Mati, ali še ni čas kosila?
- Ne, šele čez pol ure, Janeček.
- Tako? Moj želodec torej prehiteva za pol ure?

Čudno vprašanje

- Si že bil kdaj v konkurzu?
- Ne, še nikoli!
- Od česa pa potem živiš?

je, mladi ljudje posedajo krog miz in pi-jejo mleko. Šaljce se z Marto, da mora zmerom znova zardevati pred njihovimi posledi, prav ta blek njihovih oči ji že toliko dni sem ne da miru. Ljubezen. Da, o ljubezni razmišlja venomer. O ljubezni, ki jo tu pa tam podočivlja v prizorih na filmskem platnu, na straneh romanov, ki jih slešno požira, iz govoric, ki jih milmo-grede utjame. To je veliko čustvo in Marta ga spoštuje. Strašno lepo mora to biti, če ima človek koga rad in če je sam ljubljen. O, kako zapeljivo lepo. Toda svet je grd, hudoben in sovražen, ji venomer ponavlja mati. — Boj se moških, Martica! Marta posluša in si misli svoje. Če bi mati samo slutila, da Marta marsikaj ve, saj ni tako neumna in nezrela, kakor bi si morda kdo mislil! Samo v nečem še ni na jasnem. Ela, uboga zapuščena Ela, ki večkrat prihaja k njeni materi na obisk. Zapustil jo je fant in ostala je z otrokom tako rekoč na cesti. Zelo rada je imela svojo fanta, toda prevaral jo je in zavrel. Kakšna ljubezen je vendar bila to?

Ampak tale zastaven, širokopleči fant, ki dan za dnem posedava v mlekarni in buji v Marto, ta fant gotovo ni tak. Saj ima vendar tako dobre, vdane oči in Marto močno vzemirjujejo te oči? Ze dalj časa. Celo ponoči misli nanj, in ko zjutraj, preden gre v službo ali kam, vstopi na zajtrk ji nemilo, sunkovito vztrepeče srce. Ze večkrat sta se dosti naklepetala o vsem pogtem. Tako prijeto je bilo poslušati njegove glas, ko so njegove oči tako blizu. Kadar pa drug drugega objemljeta s pogledi, postane Marta silno nerodno in sram jo postane, a pri tem ji je vendarle prijeto. Bog ve, ali je opazil to? Za njo na svetu mu ne sme pokazati, da jo njegova prisotnost toliko vznemirja in spravljva v zmedo. Naj misli, da sta le slučajna znanca, ki se le tako za kratek čas včasih malce porazgovorita in pošalita, naj misli,

da je takšna, kot je z njim, z vsakim gostom. Vse nekam bolj prijatna in dragocena je potlej vsaka misel nanj. Toda v najlepšo teh misli se ji večkrat vriva mučen dvom. Kaj če je tudi on tak, kakor so vsi moški? Kako namiguje v besedah, da jo ima rad, kako jo gleda in ji ves prevzet poljublja roko, če matere slučajno ni. Zmerom večkrat mora misliti na Elo. Vsi lažerji. Saj Marti se tako zdi, da vsi lažejo.

Pa se je zgodilo, da jo je Stane povabil v kino. Slučajno pač. Če utegne. No da, utegne že, toda mati. V kino hodi vendar samo z materjo. Premišljala je in oklevala. Ali bi šla? Mikalo jo je zelo, ampak... Sama bo z njim, šla bosta skozi samotne ulice zvečer, skozi park. Strah jo bo. Njega — sebe. Kajti morda se utegne kaj zgoditi, kar bi porušilo to tajno vez, to dragoceno, skrito, nebesko lepo čustvo, ki ga skrivaj goji zanj. Ali celo umazalo?

Vendar je šla. Srce ji je tolklo v neznanem zanosu, ko sta šla (z zvijačo se je bila zmuznila z doma). Stane se je ni mogel nagledati in zdaj pa zdaj ji je ves zvihčen stisnil roko. Gledala sta film, kolikor sta ga, kajti Marta je vsa zamaknjena štela udarce srca in bila neskončno srečna. Da bi zmerom tako ostalo, kot je zdaj! V blaženih omotici sta se vračala po zapuščeni ulicah, skozi samotnen park. Grozljivo tiho je postalo med kostanj. Vrtoglavo grozljivost je prevzela Marta, ne da bi se ji mogla kako upreti. — Rad te imam, Marta. Ali slliši. Ze dolgo... V trenutku so jo trdno objele krepke roke, na tilniku je začutila vročo sapo in tiste oči... Ne! Ne! Pustite me! Ne maram vas! Proč! Jaz nisem Ela! Proč! — Iztrgala se je iz objema in bežala, vsa drgetajoča, proti domu, bežala sama pred seboj.

To je bil Martin prvi korak v življenje. Prve grenke gube so se ji začrtale v obraz.

Prva nisi, zadnja ne na sveti...

Pridne roke naših služkinj najdejo dela in priznanja doma in povsod

Nedavno je bila anketa zastopnic gospodinj, gospodinskih pomočnic in Delavske zbornice. Ta anketa naj bi po izmenjanju raznih mišljenj našla skupno stališče o enotnem zakonu o hišnih posliah za vsa država. Kajti danes veljajo za njih v naši državi različni zakoni in redi: na Hrvatskem je še vedno v veljavi zakonska uredba iz leta 1853 in 1857, v Srbiji veljajo zakonske določbe iz l. 1904, za Slovenijo je pa merodajni poselski red iz leta 1921.

Anketa seveda od pravih sklepov ni prišla, kakor sploh nobena anketa ne pride. Kajti anketa ni poklicana za sklepanje, temveč ona samo raziskuje noko vprašanje, da gradiva, ki ga je treba šele obdelati. Imela je tudi prečezavno nalogo, da bi dala zakonodavcem konkretne predloge. Kako naj predlaga enoten osnutek zakona za starostno preskrbo hišnih poslov, ko se je pa razvil živahno razpravljanje že o samem imenu prizadetih! Nekateri zastopnice so bile za »gospodinske pomočnice«, druge so rekle, da to »kakor ne gre in da moremo govoriti le o »hišnih uslužbenkah«, »služkinjah«, »gospodinskih posliah« itd. Pametni ljudje so skromnega imenja, da bi se vprašanje naslova že dalo lepo, spora-

zumno rešiti, če se reši gmotna stran. Sicer pa, kdo ima pravico soditi, kaj je pametno in kaj je važnejše?

Važno socialno vprašanje

Vsekakor je anketa pokazala, da je to poglavje zelo važno socialno vprašanje posebno za Slovence. Ze Anton Aškerc (pa da ne bi kdo mislil, da se je na tej anketi govorilo o Aškercu!) je pel o mladi Anki, ki mora v svet za kruhom služkinje:

Gre po stezi čez polje zeleno
Anka mlada, dete zapuščeno.
Kovčeg lahak nese mi v levici,
solze z desnoj briše si po lici
in vprašuje cvetice ob poti in ptice pod nebom:

Skrb vam nikdar srca ne pretresa,
solza vam ne kane iz očesa.
A gorje mu, kdor od doma mora,
kdor na domu nima več prostora,
komur starše v rani grob dejali,
kogar kruha služiti so poslašli!
Hočete li, ptice, razodeti,
kaj sirote hodimo po sveti?
A niti cvetice, niti ptice ji ne odgovore,
šele potok ob cesti ji razodene:

»Daleč mene poi po svetu vodi,
dosti potok vidi, koder hodi.
To-le vé ti dekle, razodeti:
Prva nisi — zadnja ne na sveti!«

In leto za letom mora tako marsikatera Anka iti za služkinjo, ne samo iz revne družine, temveč tudi iz dobre kmečke hiše, če ne prej tedaj, ko »mlada« prevzame posestvo. In mlade Anke grebo služiti kruh ne samo v Ljubljano, Maribor in druga slovenska mesta, temveč najmanj toliko ali rajši še več jih gre na Hrvatsko — samo v Zagrebu je več tisoč slovenskih služkinj — v Srbijo, Dalmacijo in tudi preko meje.

»Traži se Slovenka...«

In slovenske služkinje imajo zelo radi po hrvatskih in srbskih družinah. O tem nam pričajo že sami številni mali oglasi v zagrebških in splitskih dnevnikih: »Slovenka, koja zna kuhati i obavljati sve druge kućne poslove, traži se za odmah, ali »Mala obitelj traži djevojku Slovenku za sve, uključivo kuhanje« — »Mladu djevojku Slovenku traži manja bolja obitelj« — »Dobru djevojku za sve kućne poslove, okretnu, solidnu, spretnu i inteligentnu tražim za odmah. Slovenke prednost« — take in podobne male oglase lahko čitate skoro vsak dan v listih na jugu.

Slovenske Anke nam delajo čast med Hr-

vati in Srbi s svojo poštenostjo, razumnostjo in skrbnostjo. Kot dobre gospodinjje najdejo med njimi tudi moške. Tako si je na pr. izbral slovensko služkinjo za ženo srbski žandarmerijski narednik, ko je služil v Škofji Loki. Po službeni premostitvi je odvedel svojo loško ženko s seboj v južne kraje v daljni Prilep. Tam je bila ta »zgodna« Anka tako všeč dvema njegovima tovarišema, da sta pisarila nekam v škofjeljsko okolico in si tudi izbrala ženi. In tako so tam v slavnom Prilepu-gradu kraljeviča Marka omožene kar tri loške smojke.

Vsem pa ne gre po sreči. Marsikatera se ne znajde v tujem mestu, in če boremo v zagrebških dnevnikih, da se je ta ali ona služkinja zastrupila, je to navadno Cilka tam od Kozjega, ali Rezka iz Mozirja ali Micka od Krškega.

In pri nas

In pri nas doma? Mlado dekle lahko povsod najde zaposlitev, v »boljši« ali »slabši« hiši, kakor se reče. Toda nad 40 let staro že navadno nikjer ne sprejmejo radi, kot postrežnice so pa slabo plačane. Kaj naj počno? Starostno zavarovanje se prične šele s 70. letom. Prej so se preživljale mnoge s tem, da so najele kako stanovanje in imele dijake ali abonente in podobno. Danes je vse to mnogo težje, ko imamo vedno več raznih domov, javnih in dobroteljskih kuhinj itd.

Najbolje je, če se o pravem času omože. In kakor kažejo statistike — nekaj jim le moramo verjeti — dobe še precej lahko moža. Tako smo imeli l. 1938 v veliki Ljubljani blizu 3700 služkinj; v istem Gospodovem letu je bilo v našem mestu 958 nevest, med temi 150 hišnih uslužbenk. Kar lep odstotek. In od teh 150 Ank jih je spremljalo k oltarju štirideset ženitev iz samostojnih poklicev, 24 nameščencev in uradnikov in 86 delavcev. Toda vse le ne morejo postati srečne zakonske mamicе.

Od rojstva do smrti

Služkinja pomaga človeku takoj, ko pride na svet, streže mu v bolezni in nesreči, za delo so ji različno hvaležni, zato pa mora skupnost biti toliko obzirna, da se bodo mogle marljivo Anke preživljati tedaj, ko so tudi one potrebne pomoči. In zato bo pravično in dobro, če bomo od obravnave in izrazov usmiljenja napredovali do zakona, ki bi v naši državi uredil socialno zaščito in podporo tistih, ki posvečajo svoje zdravje in življenje pomoči in skrbstvu drugih ljudi.

Fotoamater

Majhne praske

na filmih lahko odpravimo, če namakamo film nekaj časa v vodi s temperaturo 22 do 25 stopnj, da nabrekne, in ga potem posušimo. Zgornja plast postane potem večinoma tako mehka, da se praske zapeljno. Seveda pa ta procedura ne sme trajati pre dolgo, kajti voda te toplote nam lahko odpravi ne samo praske, temveč tudi vso plast s filma. Stari, že nekoliko zaroženi negativni zahtevajo nekaj daljšo kopel nego sveži. Isto tako tudi filmi ki smo jih obnavljali v utrjevalni kornelji. Vsekakor je potrebno, da napravimo prej nekoliko poskusov s filmi, ki jih ni škoda, če se pokvarijo.

Poškodbe v emajlu

(razvijalne skedle itd.) popravimo na več načinov. Predvsem moramo odstraniti rjo s poškodovanih mest. To gre s finim smirnovim papirjem ali pa še bolje tako, da namažemo rjasto mesto z vazelinom, pustimo nekoliko dni in odrgnemo rjo potem z grobo koto. Sedaj poškodovano mesto lahko namažemo s segretim pečatnim voskom, ki ga zgladimo. Če pa hočemo, da se to mesto ne bo razlikovalo od svoje bele okolice, si pripravimo emajlni lak: 5 g damarjeve smole, 5 g kopalca (veliki in brezbarvni kosi) drobno zmeljemo, primešamo 4 g beneškega terpentina in še toliko alkohola, da nastane gosta kaša. Ta kaša postane bela z rumenkastim odtokom, če ji dobro primešamo 5 g cinkovega belila v prašku; rumenkasti odtonek odpravimo z majhnim dodatkom berlinskega modrila. Maso v visoki posodi segrejemo, da alkohol izpuhti. Ko se ohladi, postane trda in trajna. Kadar hočemo poškodbo v emajlu popraviti, očistimo kovino dobro segrejujo, natoremo nanjo nekaj omenjene mase, ki jo po potrebi z vročim železom zlikamo.

Belo pisavo na povečave, razglednice itd.

dobimo po nasvetu nove številke »Photoblietter« zelo preprosto na ta način, da napišemo tekst s precej temnim neokolicinon, in peresom pod zaščito rumene ali rdeče šipe na povečevalnem objektu na pripravljeni pozitivni papir. Pisava mora biti seveda na kraju, ki bo pozneje temen. Nato papir osvetlimo, ga razvijemo ustalano, izperemo — med to proceduro se neokolicin s papirja odtopi, na njegovem mestu ostane bela pisava.

Povečavanje

je več nego golo nategovanje alike na večjo plošev, pravi Knappov »Foto-Beobachter« zelo pravilno v svoji tretji letošnji številki. Povečavanje pomeni poenostavljanje, zgoščevanje, oplemenitovanje in, če gremo zelo visoko, tudi ustvarjanje. Osebnost vplivanje fotografova nam je ostalo tedaj tudi v dobi avtomatičnega razvijanja v tankih; to osebno vplivanje, ki je bilo nekdo namenjeno pred vsem tudi izdelavi negativna, se je samo premaknilo in se izživlja danes v povečevalnem procesu. Ni torej nobena manjša, če vzpodbujamo čitatelja vedno znova k lastnemu povečanju. Šele s povečavo sprejemamo najvišjo odgovornost za svoje delo.

Tako pravi »Foto-Beobachter« in mi bi k temu še tole dodali: So amaterji, in sicer taki, ki si lastijo naslov mojstrov pa obstajajo vse njih delo v tem, da neki motiv, ki se jim sam ponudi, pritisnejo, vse ostalo, od izdelave negativna do izdelave povečave, pa prepustijo, kolikor jim je mogoče, tujim, poklicanim in morebiti tudi bolj poklicanim rokam, kajti s kakšnim posebnim znanjem v teh stvareh, s tistim znanjem, ki je brezpogojno potrebno osnova vsakega pravega ustvarjanja, se ti čudni amaterji z naslovi mojstrov ne morejo ponašati. Pravi amater, ki goji fotografijo zaradi fotografije same in ne zaradi nagrade, priznanja ali slave, dela seveda drugače.

Pri posnetkih spečih otrok

nam delajo, kakor ugotavlja Niklitschek v navedeni reviji in kakor smo tudi sami gotovo že izkusili, nekaj težave blazine zavoljo svoje popolne bele barve. Ze pri nekoliko skopi osvetlitvi postanejo kožni toni v primeri z njimi pretrenni, tako da utegne posnetek učinkovito nenaravno. Osvetlitev torej ne sme biti skopa in pred vsem moramo uporabljati pankromatska tvoriva in sicer po možnosti z rumenico, da dobimo prav svetle kožne tone. Razvijanje naj stremi za nežnim negativom, kajti nč ni gršega nego kredasto bele blazine brez vsake risbe. Tudi kopiranje naj bo mehko.

Fotoklub Ljubljana: V torek izlet začetniškega tečaja, v petek ob 7. zračniški tečaj, pozneje običajni članski večer.

Javna tribuna

Še o tegobah naše srednje šole

Kdor čita anketo o tegobah sodobne srednje šole, ki so jih v prejšnjih dneh iznesli zlasti posamezni srednješolci, se ne more dovolj naučiti, kako se krivda zanje skuša natovorniti zdaj učiteljem, zdaj učencem, kakor da bi tretjega ne bilo. To tretje pa je in v tem je bistvo vseh težkoč. Mi nekako počasi urejamo naše javne posle. Ta počasnost in brezbrzičnost se javlja v prenekateri panogi, na poprišču šole pa jo opaža mladež, ki je prišla v mlino te počasnosti. Mi imamo vsi volikansko nagljenje k odmišljenim problemom in med temi se najrajši poiščemo take, ki diše po smešnosti in nimajo niti najmanjšega pomena za življenje. Dvajset let že razglabljamo vprašanje, ali smo en narod ali smo trije, dvajset let že pretuhavamo smešno-važno budalost, ali je naša govornica jezik ali narečje, ali gre za tri ali za dva jezika, — dočim za reševanje vprašanj, tihočih se naših vsakdanjih potreb, nimamo trohice smisla. Po dveh desetletjih smo ugotovili tri jezike in tri narode, in ljudje božji, ali nam je od tega lažji? Ali je keša, ki smo si skuhalih bolj zabeljena in bolj polita?

Tako je prav povsod, zato se ne smemo čuditi, da šolstva nismo znali urediti. Mesto tega smo zapeli učitelje in učence v nepraktičen jopič, ki je enim pretesen, drugim prochlapan. Kdor se pri nas ukvarja s srednjo šolo, tava v izohjenih, starih kolovozih, ki izhajajo iz srednjega veka. Zato mora naš dijak prenašati torturo poliglottstva celo na tistih solah, ki nosijo naslov realnih gimnazij. V nižjih razredih ima učenec teh zavodov štiri, v višjih celo pet jezikov. Latinsčino so dodali iz razloga, ker je odlično pomagalo za učenje modernih romanskih jezikov. To utemeljitev smo čuli povsod, resnica pa je taka, da učni načrt določa francoščino že v prvem razredu, latinsčino kot pomagalo pa šele v petem. To je, kakor bi lestev pristavljali, ko smo črešnje že obrali.

Enako prazna je tista o strogi življenjski potrebi raznih drugih jezikov. Ni verjetno, da bi dijak, ki se jezikov težko uči, bil prepričan o potrebi tujih jezikov, ko ve, da njegov profesor zgodovine ne zna nemško, da njegov profesor slovensčine ne zna francosko, da njegov oče, ki je višji svetnik na tem in tem uradu tudi ne zna obeh teh jezikov. Kaj bi se bilo, ko bi zvedel, da celo ta in oni predsednik vlade ne zna vseh tistih hjezikov, ki se jih gimnazijec uči leta in leta in bi jih moral znati. Kje je tedaj ona, toliko naglašana potreba tujih jezikov? Kaj neki rabi tuje jezike n. pr. srski načelnik v Doljni Tuzli, čemu neki bodo davčnemu upravitelju v Kozjem? Tako strahovita važnost se daje tujim jezikom, pa se nihče ne zaveda, da s tem na lastne stroške in s lastnim trdom sami ustvarjamo predpogoje za širši kulturni

prostor tujcev, ki iz tega izvajajo prav opasne zaključke. V obveznem učnem načrtu bi lahko zadostoval en sam tuj jezik. Seveda pa bi moral srednješolci dobiti priliko, da se neobvezno uči poleg tega še raznih drugih jezikov. Na humanističnih gimnazijah bi si moral vsakdo izbrati enega izmed tujih jezikov, dočim bi bili na realnih to le prosti predmeti. Uspehi bi bili v vsakem primeru dosti boljši, kajti jezikovno nenadurjeni so profesorjem in součencem samo ovira pri učenju.

Ko smo že pri učenju jezikov, ne smemo mimo slovensčine in srbohrvaščine. Če pomislimo, da slednje dijak po osmih letih ne zna tako gladko, kakor jo zna vojak, ki je osem mesecev služil kje na jugu, potem je to gotovo huda obsodba učne metode in načina učenja. Toda to je dejstvo, ki se mu ne da oporekati. Kar se slovensčine tiče, je splošna sodba roditeljev, da se z njo uganja upar nekaj pretiran kult. Ni nobenega dvoma, da mora profesor zahtevati brezhibno znanje rodnega jezika v govoru in pisavi. Kdor tega ni zmožen, mu pač ni pomoči. Dejstvo pa je, zopet, da se na govornico ne polaga prav nikakršna pažnja in da naša šolska mladež zapada vplivu onega narečja, ki je ravno najslabše in je skoro žargon. Sola v tem pogledu stori premalo, da, skoro nič. Samo poslušajte, kako govore naši sodmošolci, omošolci in celo akademiki! Slične malomarnosti ni v nobenemu drugemu narodu. V tem pogledu bi bil kult naravnost nepotreben. Nepotreben pa je v pogledu učenja našega slovstva. Vsa čast očetu Marku Pohlínu, tako zaslužen pa le ni, da bi moral dijak vedeti o njem vse letnice. Pade, kdor ne ve, kdaj je bil ta rojen, dasi letnico ve samo eksaminator, ostalim članom komisije je Pohlín deveta brigada. Delajo resne obzre, nekateri celo ogorčene, vedo pa — s izaslanikom prosvetnega ministrstva vred — o Pohlínu daleko manj nego naturant.

O ostalih predmetih ni, da bi izgubljali besede. Kdor ne more uspevati niti pri sedanjih ločitvi na realne in humanistične šole, ta je slabo izbral in naj ne dolži nikogar, marveč naj si čimprej prebere, ali pa je nesposoben za učenje in naj tudi ne dolži nikogar. Ko se odstrani nesmiselno poliglottstvo, bodo učni uspehi na naših srednjih solah takoj boljši, prihajal pa bo z njih na visoke šole gotovo tudi boljši material in vseučiliški profesorji morda ne bodo več težili nad nezadostno spretnost svojih poslušalcev.

Naše šolstvo je zamočan problem, ki ga ni mogoče opisati v enem članku. Vsi vemo, da so šole prenatrpane in da profesorji ne morejo uspešno delovati v trušču in gnječi 60 učencev v razredu. Toda to je popolnoma drug problem, ki bi bilo treba posvetiti vanj. Kaj naj tožimo nad pre-

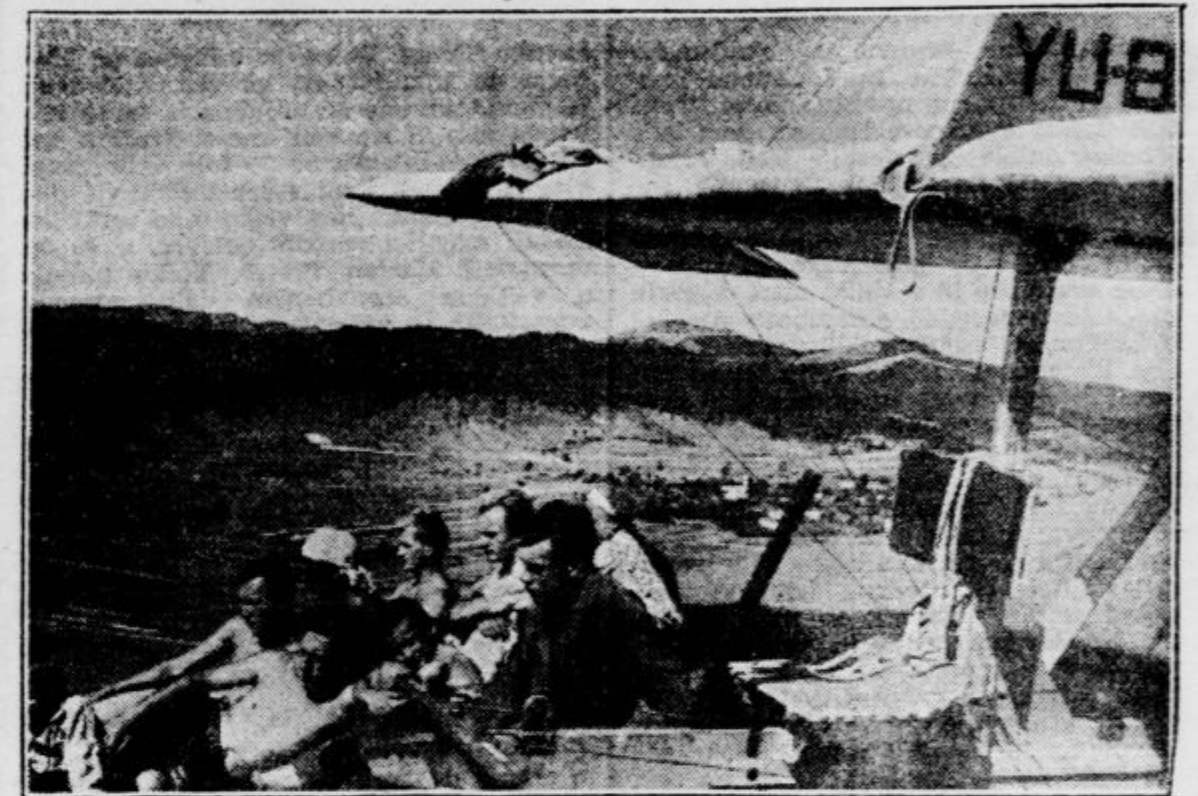
natrpanostjo šole, ko vidimo prenatrpanost bolnice? V dvajsetih letih smo zgradili mnogo posvetnih in svetih poslopij, bomo pa je ostala, kakršna je bila. Naslednjih dvajset let bomo potratili s tem, da bomo iz treh narodov in jezikov delali zopet enega, vse ostalo pa bomo pustili v nemar. Pri takem delu se ne smemo ničesar čuditi. Se bog, da gre tako, kakor gre. Da se razbremimo posamezni razredi, je tre-

ba novih šol, kar zahteva mnogo denarja. Tega pa nimamo. Imeli bi ga morda lahko, če bi bolj smotrno gospodarili. Toda to je druga povest, bi dejal Klipping. Mi pa ostanemo pri stari igri: Dvajset let sredobežnosti, dvajset let sredotežnosti, pa zopet od začetka. Drugi narodi gredo naprej, mi pa se motamo vedno na istem mestu. V tem je bistvo, ostale naše mizerije so le spremijevalne epizode. I. F.

Na pobočjih Zlatibora

Če bi tudi naši Jadranci imeli enako lepe dotacije...

Eden najlepših je sinji sport

V letu 1934. so pobočja Zlatibora oživila. Povsod je odmevalo stotero veselih glasov mladine, ki je prišla še celo iz naših krajev, da položi svoje jadralske izpite.

Z velikim začudenjem so gledali kmetje iz okolice te mlade ljudi, ki so ves dan vlačili njim neznanne ptice iz lesa in platna na hrib, odkoder so se potem lahko šumeč spuščali v dolino. Od ranega jutra pa do mraka so neumorno opravljali svoje delo, ne da bi pri tem občutili le za trenutek utrujenost ali vročino poletnega sonca. Ves dan so švigali brezmotorni aeroplani raz, mnogoštevilna pobočja, vodile so jih mlade, toda izkušene jadralske roke. Pod vznožjem je stal star, na pol raztrgan vojaški šotor, ki ga je jadralcem posodilo letalsko poveljstvo. Tu je bila obenem spalnica in jedilnica. Vendar so se mladi jadranci v tem šotoru, pa sploh v jadralni šoli bolj počutili, kakor ne vem kje na Rivijeri, v najslajnejšem hotelu. To je bil torej dom jadrancev! Vsaj tako so ga oni sami nazivali. To je bil torej jadralni »logor«, v katerem so se vzgajali pionirji jadralskega letalstva pri nas. Na pobudo pokojnega akademika Živka Jozanova, ki je daroval svoje mlado življenje na oltar našega jadralskega letalstva, se je pred leti osnovala Akademsko jadralska skupina, katere glavni cilj je bil, širiti idejo jadralskega letalstva v naši domovini. S pomočjo izkušenj, ki jih je ta skupina dosegla v prejšnjih letih, je zdaj ustanovila lastno jadralsko šolo in center na Zlatiboru. Seveda se ji je stavljal na pot mnogo ovir, vendar je z mladostno ambicioznostjo premagala in dosegla svoj cilj. Korak za korakom je osvajala nove vrste mladeničev, jim dala krila in dosegala ž njimi lepe uspehe. In ravno ti stari šotori, ki so se redno v vsakem tednu pretvoroili v šola, predstavljajo deljvi sedanjih modernih jadralskoletalskih šol. Uspehi so postajali vedno znatnejši. Krila so z vsakim dnem rasla...

Sredstva, s katerimi je sprva razpolagala jadralska šola, so bila dokaj znatna, v zadnjem času pa so še mnogo večja v primeri z sredstvi, ki so jih imele na razpolago jadralske šole v dravskih banovini. Nedavno je tudi mene privedla pot v južne dele naše lepe Jugoslavije. Stal sem pred odločitvijo, kam naj najprej grem. Pa mi je kaj kmalu šnila v glavo misel, da bi pogledal, kako je na Zlatiboru. Ze sem sedel v starem avtobusu, ki je močno grmeč odbrzel po prašni in za železode dokaj usodni cesti v Kraljevo Vode. Tu sem izstopil in se znašel v senci visokih jelk. Okrog mene polno zelenih grčev! Torej sem že na Zlatiboru. Počasi sem se vzpenjal po vijugasti poti, ki drži na grčicah, kjer stoji siva stavba, a poleg nje velik hangar, popolnoma prazen. A kaj je to poleg hangarja? Tam stoji velik vojaški šotor, v katerem je delavnica. Tu popravljajo mladi jadranci svoja razbita letala. Stopim dalje in se znajdem na dvorišču šole, ki je bilo izredno čisto. Okrog mene so hiteli zaskrbljeni obrazi, kakor, da bi me sploh ne videli. Razočaran sem stal s prtljago v roki, ne da bi vedel, kod in kam. Upal sem, da mi bo vendar vsaj pokazal kdo, kam naj se obrnem. Toda zaman. Končno sem se le ojunčil in ogovoril prvega, ki je prišel mimo.

»Prosim vas, bodite tako ljubezni...
»Oprostite, toda ne morem biti ljubezni, kajti imam opravke!«
»Obrnil mi je hrbet in že ga ni bilo nikjer več. Kaj hočem? Vzel sem svojo prtljago in odkrval dalje. Aha, tamle na tleh leži eden, ki prav gotovo nima drugega dela ko da se sonči. Tudi druga prošnja je bila odbita!

»Dovolite, da nadaljujem z učenjem aerodinamike, gospod, se je odrezal in se spet poglobil v študij.
Tu že ne bo nič, sem si mislil, preveč pridno delajo! Konec koncev sem se res že vsega naveličal. Vatopil sem v zgradbo, kjer sem v svoje veliko veselje našel gospoda upravnika Milina, ki je bil — hvala bogu že bolj navdušen za razgovor.

Lansko leto, je začelo agresivno delovanje Akademskega Aerokluba, je dejal g. Milin. Šele lani smo prav spoznali, kako in na kakšen način je treba delati, da se doseže popoln uspeh. Postavili smo veliko stavbo, kjer imamo pisarne in stanovanja za jadralske. Poleg nje smo, kakor vidite, postavili lep hangar, ki ima prostora za kakih 20 letal. Solo smo opremili z dobrim letališčnim parkom in šele tedaj smo z vsa

vzmo zagrabili za delo. To je bilo prvo leto, ki je pričelo z resnim delom. Rezultati so bili zelo zadovoljivi. Konec 1938 je naša šola izučila nekaj nad 100 novih jadralskih pilotov.

Lani je šola pričela z vestnimi pripravami že 15. junija. Sestavili smo za to sezono poseben program, razdeljen v dva dela, v praktično in teoretično šolanje. Tako smo zbrali vse, kar smo upali, da se bo v tem letu dalo izvesti.

S kakšnim letališčnim parkom pa razpolagate? — sem vprašal. — Z razmeroma dobrim, dragi gospod, vendar bi ga morali za naše potrebe še izpopolniti. Imamo 11 šolskih letal tipa »Zögling 35« in »Vrona«; 6 prehodnih tipa »Salamanders«, 2 prehodni tipa »Musa Keesedžija« in 3 visokozmožna letala tipa »Grunau Baby II« ter »Komar«-bisera. (Tako so založeni na Zlatiboru z razmeroma lepim številom letal, medtem ko so naše Bloke izsolale enako število jadrancev s skupno 5 šolskimi in 3 prehodnimi letali!)

— Kako pa vaši učitelji jadralskega letenja?

— O, naš učiteljski zbor je odličan. Še prav posebno oni zaslužijo pohvale za uspehe, ki jih doseže jadralska šola na Zlatiboru. Vsi so položili diplomatske izpite za jadralske učitelje v Vrscu. Ves dan predsedna na terenu, kjer uče in koristijo s svojimi izkušnjami mlade jadralske. V dobrih dveh mesecih so ti učitelji izučili 61 A, 56 B in 3 C pilotov. (Bloke pa z dve tretjini manjšim številom letal — 67 A, 42 B, 35 C, 31 uradni C in 8 pogojev za srebrni C izpit!) Kakor sem že dejal, je nadaljeval g. Milin, se imamo zahvaliti za ogromni uspeh naše jadralske šole predvsem letališčnemu parku, pa tudi učiteljem in učencem, ki so s svojim razumevanjem in disciplinostjo pripomogli do točne izvršitve, začetnih programov.

— Kako pa teče življenje v tej jadralski šoli? sem silil v g. Milina, ki mi je radovoljno odgovorjal na vprašanja.

— Vstajanje je navadno ob 5. Nato se vsi tečajniki odpravijo k umivanju. Ko so s tem gotovi, skličem vsako jutro zbor, na katerem določimo dežurne jadralske v vsaki skupini. Sledi dvig državne trobojnice, kar pomeni, da je prišel nov dan dela za naše jadralske. Ko se konča ta počastitev, je skupni zajtrk, nato se jadranci v majhnih skupinah s svojimi letali podvzajajo na teren. Tu se začne zanje najlepši čas vsakega dneva. Kosilo je ob 12. Človek se pri tem nehoti spomni na vojake, kajti tudi jadranci stoje v vrstah pred kotli in čakajo, kdaj jim bodo kuharji napolnili porcije. Po kosilu je obvezni odmor do 3., ko odidejo spet na teren. Tu je na programu teoretičen del jadralskega šolanja, ki traja dnevno po 1 uro. Po končani uri preidejo jadranci spet na letenje, ki se konča ob 7. Vrnejo se domov, kjer sledi spet umivanje, nato snamejo državno zastavo ter s tem zaključijo delavni dan.

Po večerji imajo jadranci dovoljenje, da gredo do pol 10. v mesto. Točno ob pol 10. so vsi spet v centru, da bi z zadostnim spanjem pridobili novih moči za naslednji dan. S tem sem zaključil razgovor z g. Milinom, ki mi je ljubezno pojasnil vse, kar sem ga izpraševal.

Odšel sem z Zlatibora navdušen, a vendar sem pomislil na naše uboge Bloke, ki s tako majhnimi sredstvi žilavo konkurirajo in često še nadkriljujejo jadralske šole, ki so za skoraj 100% bolje sitirane.

Upam, odnosno sem prepričan, da bodo tudi letos Bloke ponovno pokazale, da so take, da zmorejo skoraj iz nič napraviti mnogo!

J. C.

O luni
— Očka, zakaj pa je luna vedno tako blede?
— Ker se nikoli pošteno ne naspil!

O ženskah
— Ali veš, zakaj ženske same ne smejo hoditi v gostilne?
— Ne!
— Ker bi morale same plačati račun!

Hvaležen mož.
— Možiček, če bi me kdo ugrabil, ali bi razpisal nagrado?
— Prav rad, draga ženka, prav rad.

Prehrana — največji problem vojne

Anglija je na velikopotezen način rešila vprašanje prehrane vojske iz zaledja med vojno

V angleškem parlamentu se je nedavno razvila živahna debata, ko je vlada predlagala subvencije, ki naj bi pomagale ohraniti stalne cene živil. Takrat je bilo mnogo govora o ministertvu za prehrano, ki predstavlja prav za prav velik državni monopol, nakupuje za 400 milijonov funtov hrane in jo prodaja za 500 milijonov funtov na leto in s tem oskrbuje 45 milijonov prebivalcev.

Angleži, vajeni visokega življenjskega standarda, komoditete in svobodne izbire, so se sprva precej kritično zadržali nasproti racionalizaciji živilskega trga. Angleški poročevalski službi je pripadla važna naloga, da s pravičnim obveščanjem javnosti prepriča državljane o neizbežnosti izrednih ukrepov. Polagoma so si Angleži dali dopovedati, da je kontrola prehrane potrebna že zavoljo smotrnega načrta, ki

uvoznikom žita povsem onemogočeno normalno delo. A ko je v oktobru začelo ministertvo trgovske mornarice s sistematičnim delom, se je uvoz prehrane hitro izboljšal. Trgovska mornarica je uvedla sistem stroge štednje s tovrstnim prostorom, da je čim več mesta na razpolago za transport mostva, municije, vojne opreme in za uvoz surovin, ki so potrebne industriji za oboroževanje in za izvozno trgovino. V enaki meri pa mora Anglija štediti tudi svoje rezerve v tujih devizah. Vrednost angleških tujih papirjev je bila na začetku vojne manjša kakor vrednost angleških tujih papirjev leta 1914.

Ministertvo za prehrano je takoj na začetku vojne postalo edini kupec vseh glavnih živilskih potrebščin, ki jih mora Anglija dobaviti iz inozemstva. Ta monopolizacija se je izkazala kot zelo učinkovita.

in s preprostim radiotelegrafskim nalogom je bilo vse meso, kar ga je bilo po morju na poti v Anglijo, pod kontrolo ministrstva za prehrano. Ministrstvo je takoj začelo pogajanja za velika naročila mesa, masla in jajc z južne polovice zemeljske oble in poskrbelo, da se je prehod iz zasebne trgovine v monopolsko izvršil brez neprijetnosti. Angleži dandanes kupujejo uvoženo meso po isti ceni kakor pred vojno. Angleška vlada pa vsak teden doplača 320.000 funtov, da krije razliko v ceni mesa domačim proizvajalcem, katerih izdelki so se podražili. Čeprav se uvažajo ogromne količine mesa, pa ga še vendar primanjkuje, da bi bilo mogoče stodstotno kriti velike potrebe vojske in potrebe civilnega prebivalstva. Razen za svojo vojsko mora Anglija v veliki meri skrbeti tudi za potrebe francoske armade. Tako je Anglija uspela, da tudi pred 11. marecem, ko so bile uvedene karte za meso, ni bilo navala na mesnice.

Ministertvo za prehrano kupuje in prodaja 85 odstotkov vseh uvoženih živil. Ostalih 15 odstotkov — v njih je všteto tudi sadje — je v rokah zasebne trgovine, a je vendar pod strogo kontrolo. Pravijo, da so bila vsa skladišča pšenice polna, ko se je vojna začela. Samo na ta način je

Anglija mogla prebresti težave, ki so se pojavile takoj po vojni napovedi. V največji stiski pa so bili angleški farmerji, kar se tiče prehrane živine. Zdaj je poskrbljeno, da dobivajo po dve tretjini krme, ki so jo trušili v miru. Uvoz krme je v vojni povsem nemogoč, zato je angleška vlada izdala potrebne ukrepe, da se poveča domača proizvodnja.

na. S tem, da se je odločila Švica za nevtralnost in samo za obrambo svojega lastnega ozemlja, se ni zapustila ideje mednarodne solidarnosti. Svojo nevtralnost opravičuje danes z isto motivacijo, kakor jo je uporabil Pietet de Rochemont na dunajskem kongresu 1815: Švicarska nevtralnost je v interesu evropskega mira, ker z njo je zajamčena neodvisnost centralnega dela Evrope, stratezičnega ključa najvažnejših prelazov.

Društvo narodov je prav za prav Švico razočaralo, saj je ostalo brez moči. Igrali so šah. »Toda dvajset let šahiranja ne pomenja nič v primeri s pet sto leti, ko so bila potrebna za ustvarjanje kolektivne varno ti med 22 švicarskimi kantoni.« Pravi Jožef Švicarji. »Mi verujemo kljub temu v adejo mednarodnega sodelovanja in ostali ji bomo zvesti!«

Rože - zdravilo

Kumin (lat. carum carvi) raste pogosto na travnikih, zlasti po gorskih travnikih v Evropi. Je to dvoletna, bela korenina korenaste oblike. Stelo je oglat in vejasto. Listi so dvojno pernat. Cvetni kobil je bel ter podolga. Plod je raskav. Kumin cvete maja in junija. Seme dozori julija in avgusta. Nabira se zrelo seme, tu pa tam tudi korenina. Seme je prijetnega, močnega, posebno dišavega vonja ter podobnega okusa. Kumin posušuje vetrove, krepi želodec in cmili krče. Čaj (2 do 4 g na 1 liter vode) uporabljamo proti pomankljivi menstruaciji in koliki, kuhane ga na mleku pa proti napihovanju in slabim prebavi. Zunanje se uporablja kot masažno sredstvo proti kožnim boleznim ter proti angleški bolezni.

Navadno kutino (lat. cydonia vulgaris) ali dunjo gojimo pri nas na vrtovih. Navadna kutina ima gladko, rjavo skorjo. Listi so podobni jabolčnim, toda celorobi, spodaj rjavo kuštrasti. Cvetje je veliko, svetlordeče ali belo in ni šopasto ter se pojavlja po listih. Sad ima jabolčno ali hruškovo obliko ter je prevelično s fino, belo klobučino. Zrel sad je zlatorumen. Kutina cvete mesca maja. Sad dozori konec oktobra, večinoma pa šele, ko je že vskladiščen, v novembru. Sadje diši fino, aromatično, balzamično ter se vkuhava s sladkorjem. Kot čaj se uporablja 5 g zdrobljenih pešča, ki se kuhajo na eno osminko vode proti vnetju sluznic v žrelu in želodcu. Kuhano sadje, sveže ali posušeno, vleče skupaj in se uporablja proti driski. Sadni sok (z vodo ali brez nje) je dobro sredstvo proti boleznim v vratu in prsih, krvavemu izmečku ter bronhialnemu in pljučnemu katarju. Zunanje se uporablja kutinov žlem proti kožnim razpokam, razpokanim prsnim bradavicam in ustnicam, proti zlati žili, očesnemu katarju, opeklinam ter proti ranam zaradi preležanin. Proti ozeblinam na prstih služi prav dobro, če namažemo prst na debelo in ga obvezemo. 12 do 15 kutinovih pešk stresamo v osminko litra vode tako dolgo, da se stvori žlem. S tem namažemo plateno krpico in jo položimo na ozeblo mesto.

Plazajoča lakota (lat. galium aparine) ali smolec raste ob živih mejah, po sipinah ter obdelani zemlji. Je to četrverbojno steblo, ki se pripneta na druge rastline, posebno pa na grmovje, s kaveljčastimi ščetinami, tako da rastlina pleza po njih navzgor. Listi (6 do 9) stoje popolnoma horizontalno v vretencih in so svetlozeleni, linearno sulčasti in ostrji. Ima bele metuljne cvetne šopke. Cvete od junija do septembra. Nabira se sveže zelišče. Plazajoča lakota je brez vonja ter zagotnega okusa. Kot čaj se uporablja (15 do 20 g rastline skuhamo na pol litra vode) proti vrošim vodenici, jetrnim boleznim, skorbutu, škrofelnom, pesku in kamnu.

Ali zvoči lahko ubi ajo?

Večina ljudi občuti ob posebno visokih rezkih zvokih prave bolečine, enako tudi pri praskajočih zvokih ob posode i. t. d. V tej zvezi je zanimiv poskus, ki sta ga napravila raziskovalca Chambers in Gaines pred nekaj časa z živalmi.

Ce sta izzvala n.bpr. močan zvok 8900 nihavje na sekundo poleg rib in žab, sta doživela dovolj presnetljive posledice. V tkivu teh mrvolkovnih živali se je stvorilo mnogo plinskih mehurčkov, tako da so živali že po dvajsetih minutah poginile. Ker je bilo mogoče na isti način uničiti tudi bakterijske kulture, sta oba raziskovalca izdelala postopek, po katerem sta sterilizirala n.p.r. mleko. Prednost takšne sterilizacije je v tem, da ne zahteva nobene vročine.

Po dolgih letih so vse cerkvice v fari dobile nove zvonove. Na Zalostni gori je spet zapel veliki zvon, ki pa ni bil tako silen in mogočen kakor je bil oni, ki je kraljeval pred vojno od Krima do Ljubljanske vrha in so ga morali v zvoniku razbiti, da so ga lahko vrgli na tla. Zapel je jekleni zvon, starega železnega pa so odpeljali k Sv. Jožefu.

Ljudje so jokali, ko so zaslišali glas, čeprav ubiti glas že črvicega zvona z Zalostne gore. Takrat so starši in starke po vasi spet oživili pravilico iz starih, starih časov, ko je visel v zvoniku Sv. Jožefa zvon s tako silnim glasom, da je oglušil polje, da polje ni rodilo, ker ga je pretreslo brnenje zvona.

Bonaček se je postaral; umrla mu je žena, sam pa je zdaj vsak četrtek, pozimi in poleti hodil zvonit in ljudem naznanjat petek in post za prihodnji dan. Vsako soboto se je oglašil pozimi ob tleh, po sv. Jurju pa ob štirih popoldne zvon s hraba Sv. Jožefa in se prelivaj v pesem, ki je zvenela z vseh cerkva in cerkvic v fari. Nikdar ni hotel zvonjenja prepustiti drugemu, in če je bil sneg še tako visok, se je odpravil vsak četrtek proti mraku in vsako soboto popoldne na hrab.

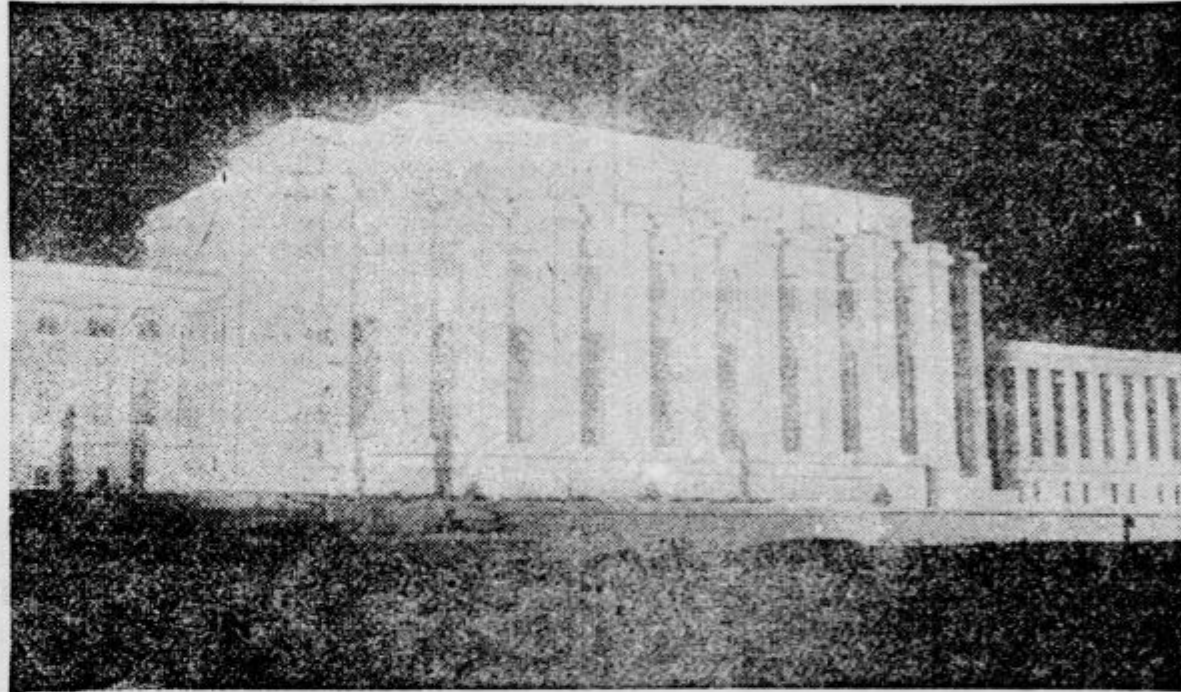
Ostra burja je odnašala glasove zvona v ravnino, ljudje so se greli ob pečeh, skozi vas je držala samo ozka gaz, ko je nekoga dne čudno hitro utihnil zvon Sv. Jožefa. Vendar se temu ni čudil nihče. Ko pa v soboto ni bilo s hraba nobenega glasu, je Bonačkov sosed stopil na hrab.

Našel je cerkev odprto; burja je nanesla sneg skoro do srede cerkve, v zvoniku pa je ležal mežnar Bonaček mrtev in mrzel in v rokah je še vedno krčevito stiskal vrvi. Tako je umrl v cerkvi, ki jo je tako ljubil in je ni hotel prepustiti drugemu.

Švica v vozu mednarodnega konf ikta

Sef švicarskega političnega departementa je dal zastopnikom tiska dne 3. marca tole izjavo: »Švica ne bo spremenila svoje zunanje politike. Nevtralnost je naš alfa in omega. Niti prej niti zdaj, pa tudi ne poslej ne bomo vodili nobene osebne politike, temveč dosledno politiko zveznega sveta.«

je pustila ob strani tudi sedanja vojna. Da bi sodelovala pri utrjevanju miru in pospeševala mednarodno sodelovanje, je Švica 16. marca 1920. vstopila v Društvo narodov, ki ji je znova potrdilo garancije za njeno nevtralnost, potrjene že na dunajskem kongresu 1815 leta in obnovljene po členu 435 versailleskega miru. Z ion-

Palača Zveze narodov v Ženevi

Marsikdo si pod »politiko zveznega sveta« ne more predstavljati nikake izrazite linije, kakor si jo predstavljamo pri ostalih državah, ki imajo posebna zunanja ministertva. Sploh se nam vsiljuje vprašanje ali lahko sploh govorimo o švicarski zunanji politiki, ko zasledimo vsak dan v časopisju notice, v katerih poudarjajo svojo nevtralnost in nevmešavanje v so re velesil. Vendar pa lahko iz zgodovine posnamemo glavne poteze tradicionalne švicarske zunanje politike.

Deželni zbor v Starju je na predlog Nikolaja von Flüe leta 1481. sklenil voditi politiko nevtralnosti. Razumljivo je, da mala Švica ni mogla voditi velike mednarodne politike, niti se ni mogla vmešavati v spore velikih držav. Vso svojo moč je omejila na obrambo svojega lastnega teritorija, ker edino ta politika ustreza švicarskemu okusu, švicarskemu čustvovanju in edino ta politika more ohraniti državo, ki jo sestavlja 22 kantonov štirih različnih kultur. Ta politika je obvarovala vico strahot 30-letne vojne (1618—1648), skozi vso francosko-nemško vojno 1870—71. med svetovno vojno 1914—18, ko vse njene sosede zajel svetovni požar, in končno jo

donsko deklaracijo se je sicer Švica nekoliko oddaljila od svoje tradicionalne koncepcije nevtralnosti, ko je sprejela nekako »aktivno« nevtralnost — obveznost sodelovanja pri gospodarskih sankcijah. Ta aktivna nevtralnost je prvič pokazala svoje roge med italijansko-abesinsko vojno in samo diplomatski spretnosti pokojnega državnega predsednika Motta, ki je bil nekaj časa tudi švicarski delegat pri Društvu narodov in obenem tudi švicarski zunanji minister, se morajo zahvaliti, da se je londonska deklaracija spremenila in da je Švica dobila zopet svojo staro pasivno nevtralnost.

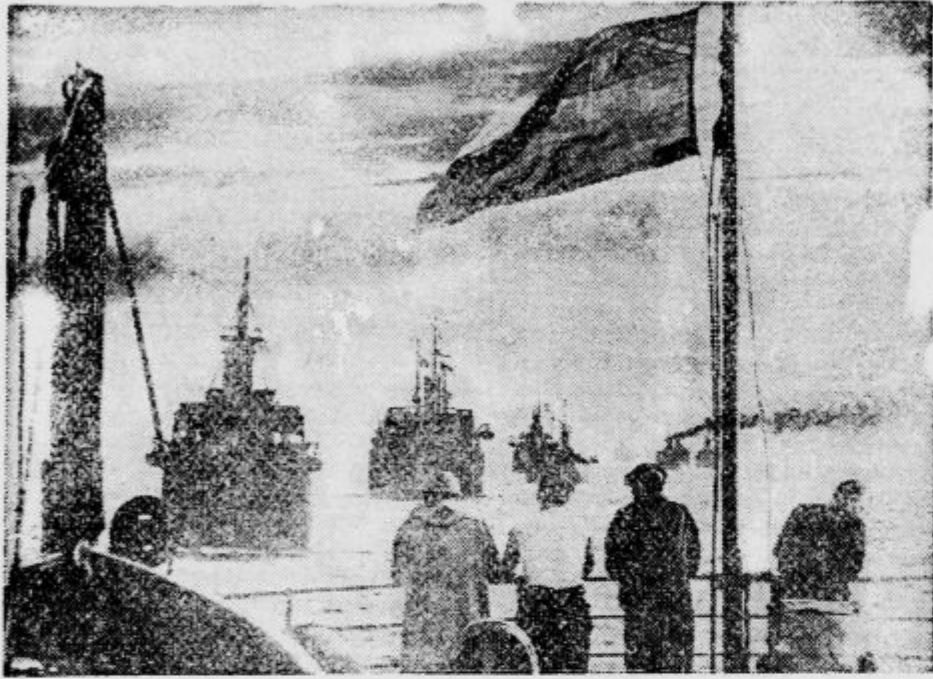
Ta delni umik so pa skrajni levičarji in skrajni desničarji razlagali vsak po svoje. Komunistična skupina dr. Nicolea iz Zeneve je očitala Motti, da zapuša idejo Društva narodov in da je to znak slabosti in strahu pred Berlinom in Rimom. Švicarski frontisti (narodni socialisti) so pa smatrali, da je to prva poklonitev totalitarnim doktrinam in da mora Švica kot nujno posledico tega prvega koraka čim prej zapustiti Društvo narodov in se s tem odzvrdeti deklarni mednarodnega sodelovanja. Vendar st a oba zaključka zmot-

gozdičev vedno više in više, deklek ne utone v gozdovih. Smrekovi krinski gozdovi so vedno enako temni, pa naj bo to spomlad, jeseni ali pozimi, ko jim silna kraška burja spihna sneg s dreves. Na pomlad, tu pa tam pozno v maju, zezelni med njimi samotna bukev, kakor lučke se bližje svetli listi med temnimi drevesi. Sivi bregovi in temni gozdovi, nad vsem tem pa močno nebo; to je naša prva, tihá pomlad.

S starim Bonačkom stavlja pri zidu, ki ga sonce ogreva. Na Zalostni gori je zapel železni zvon, edini, ki s svojim ubitim glasom naznanja ljudem dan, zvoní polne in zdravonarivo. Zvon na Zalostni gori poje, da bo jutri praznik. Vse druge cerkve molče, ker so vse zvonove pobrali med vojno in jih prelili v topove. Tako blizu je Zalostna gora v tem pomladnem soncu, da bi človek samo preskočil globoko dolino, ki leži med njo in med Sv. Jožefom. Ubiti glas odmeva v Hrastju. Začohju in v Orehah, ki leže na zračni strani Sv. Jožefa. Na drugo stran hraba se zvonjenje ne sliši; tam tudi sonca ni. V Mlečnike prihaja svetloba samo še od uvisitega neba in od obšnjanih kamenitih grmaj.

Alli poslušati tudi stari Bonaček zvon z Zalostne gore? Nema stotiba ob zidu. Starec ima zaprti oči. Tisti zvon poje na Zalostni gori, ki so ga kupili Amerikanci. Tam so tudi vsi mlajši sinovi in on misli nanje, ki so si od ust utirvali dolar in ga poslali z drugimi Zalostni Mariji v domovino.

Pritajeno šumi veter v obledelih brinjeh vrhah. Stari mož ne sliši tega šelestenja, ne vidi pomladi, ki prihaja od Tisovcev. Več ko sedemdeset let je šlo skozi njegovo srce, ki v delu in samem trpljenju morda ni nikdar čutilo pomladi. Ostal je sam z ženo, ki je rodila sinove za tujino in ji je enega že požrla jama onkraj morja. Starec si želi samo sonca, ki ogreje

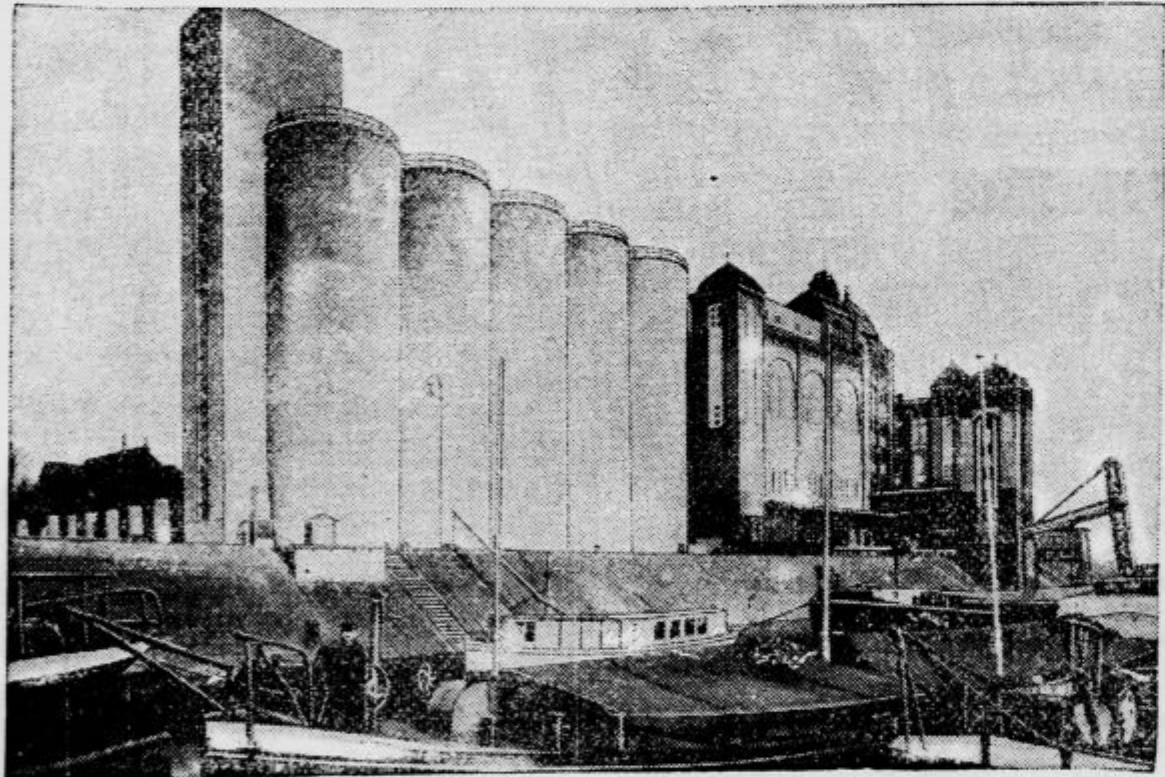
Angleške trgovske ladje peljejo živež v domovino

ga terja narodna obramba. Prehrana angleškega naroda je v vojni odvisna v precejšnji meri od materiala, ki ga je treba dovažati po morju, in že zadnja svetovna vojna je Anglijo doobraba izučila, kakšne nepravilike lahko nastanejo, če neke določene vrste živil ni mogoče o pravem času dobaviti. Kontrola prehrane je v Angliji v sedanji vojni že v nekaj mescih tako uspešna, kakor je v svetovni vojni šele po treh letih.

Kontrola in racionalizacija prehrane v vojni ni potrebna samo zato, da se vsem slojem naroda zagotovi potrebna količina živil, temveč tudi zato, da se razbremenijo dovoz — v Angliji, da se predvsem razbremenijo trgovska mornarica — in da se zmanjšajo potrebe po tujih devizah za nabavo hrane v inozemstvu. V mirnem času zavzemajo živila 45% angleškega uvoza. Vojna je trg. mornarico močno obremenila. Na začetku sovražnosti je tonaža uvoženega blaga znatno upadla, ker je bilo treba uvesti sistem konvojev, oborožiti trgovske ladje in ladje napotiti po določenih pravcih. V teh razmerah je bilo angleškim

Trgovci v New Yorku in Chicagu so začeli na debelo spekulirati s pšenico, sladkorjem in mastjo, ker so računali, da bodo cene takoj poskočile, kakor so na začetku vojne 1914. Nekatere države niso več hotele dati blaga v funtih, ker so se bale, da bo vrednost angleškega denarja padla. S tem, da je vso kupno moč svojega naroda osredotočila v svojih rokah, pa je angleška vlada onemogočila spekulacije na svetovnem trgu. A ko je tako utrdila kupno moč angleškega funta, je obenem pridobila tudi zaupanje pri nevtralnih brodolastnikih, kar se tiče zakupa tujih ladij. Svojemu ministertvu za prehrano je Anglija dolžna hvalo, da so cene na današnjem živilskem trgu na isti višini kakor pred petimi mesci. V Belgiji, ki je sicer nevtralna, a ni uvedla podobne kontrole, je cena uvožene pšenice dandanes dvakrat višja od cene pred vojno.

Skoraj vsa tonaža svetovnega ladjevja, opremljenega s hladilnimi napravami, pluje pod angleško zastavo. Na začetku vojne je bil prostor teh pomorskih hladilnic stavljen na razpolago ministertvu za prehrano

Najmodernejši silosi v Düsseldorfu

Joža Sellgo:

Mežnar Bonaček

Pomladno deževje je izpralo cesto, da se je videlo kamenje, ki so bili z njim jeseni posuli klanec. Sonce je sijalo na mokre vrtove in odsevalo v lužah. Sedel sem na mokrih tramih ob mladih orehih. Bilo je popoldne pred praznikom sv. Jožefa. Na ovinku sredi vasi, pod klanecem ob starodavnih lipi, ki takrat še ni bila okleščena, sem zagledal starega Bonačka, ki je počasi in trudno stopal v klanec.

Stari mežnar podružnice sv. Jožefa je šel pripravljat cerkev za prihodnji dan, ko je bila gori maša. Takrat sem vedel, da bo kmalu pomlad in da bodo začele trobentice ob ograjah in zvončki zavzvonjkljali po dolinah v pomladnih sapah. Stari Bonaček, ki je imel vse ogubano obličje, ki je pozimi in poleti nosil polhovko in bil obut v težke škornje, je prinesel zame vsako leto mimo naše hiše pomlad. Zdelo se mi je, da so precej za njim vzbtrsteli mladi orehi, razzeleneli sivi vrtovi, zadehtele škarpe v drobnih vijolicah in v Zalarjevi hiši onkraj ceste so zakavkale žabe novi pomladi v nozdrah.

Stari Bonaček je bil odkar pomladni, mežnar cerkve sv. Jožefa, ki stoji na okroglem hribu nad vasio in zastira človeku pogled na barje in naprej na zasnežene planine. Njegova hiša stoji pod cesto sredi vasi in z mahom obrasla slamnata streha se skoraj dotika občestnega kamna. Ob nalihvih koder dere veda po klanecu od Kovaveče hiše, je v veži polno vode, ker je praz niži kakor svet okoli baite. Sama živita s steno Bonaček hodi pozimi po hišah preslišče klat. polati na z ženo obdelujeta svoje kamenite njivice in spravljata

seno iz kamenitih ograj za edino kravo domov.

Šest let mi je bilo, ko se mi je starec nasmeljal, me dvignil s tramov in me s toplim glasom povabil, naj grem z njim k Sv. Jožefu. Skupaj sva stopala po razdrapani izprani cesti. Z mrzlo, koščeno roko me je vodil v klanec. Pred napol podrtim križem na koncu vasi se je starec odkril, nato pa sva zavila s ceste po stezi v breg. Vrtovi pod hribom, Zavrtnice, so bile še vse puste in sive, drevje vse golo, le ob lužah pri škarpah je poganjalo nekaj blede zelenih travnih listov in male vrvice so se sllile zeleneti. Mimo kupov kamenja, mimo njiv, ki so bile vse puste in neozarane, sva se vpenjala v breg proti cerkvi; steza je po Oerzaji mimo samotnega hrasta, po senožeti do gozdičeva, ki je obfajal cerkev od vseh strani. Bonaček me dvigne, in oba sva stopila preko škarpe, šla mimo mladih gabrov in hrastov ob jamah, polnih drobnega belega peska.

Cerkev je ograjena z razpadajočim zidom, dvoje razdrtih kamenitih stopenj drži na prostor pred cerkvijo, na pokopalnišče brez grobov; tam leže spomini mladosti. Dve lipi stojih ob vhodu na ravnino, ki obdaja cerkev. Pomladni veter, ki veče sem od Tisovcev, lahko pošumeva v golih vejah. Sonce sije na neštete bregove in gozdove tako toplo, kakor bi hotelo izzvati trave in drevesa, da naenkrt zazlene. Tam na levi je cerkvice Sv. Ane, pod njo so redki gozdovi, lazi in gmatine. Gmatine, norasle s brinjem, se vlečejo daleč tja skraj do krinskih gozdov. Pod njimi se vije cesta mimo samotnih hiš, mimo hrastovih

XV. kolo v hrvatsko-slovenski ligi

Ljubljana med desetimi — deseta

Včeraj je moštvo SK Ljubljane za točke v ligi igralo v Subotici in po lepi igri pustilo obe točki tamkaj — Gradjanski je krepko na čelu, Ljubljana pa na repu tabele

Ljubljana, 17. marca. Danes je bilo v hrvatsko-slovenski ligi na sporedu že XV. kolo in manjkajo torej do konca letošnjega ligaškega prvenstva samo še tri. Spored je obsegal vseh pet srečanj in sicer dve v Zagrebu, ostala tri pa v Splitu, Sarajevu in Subotici.

Kakor zmerom pri tekmah z žogo, tudi to nedeljo ni ostalo brez presenečenj. Nepričakovano je predvsem prišla zmaga Concordije nad Hajdukom, pa tudi enajstoričnica Splita je proti vsem računom na papirju dobila dve točki v boju z osiješko Slavijo. Izredno visoko je izpadla tudi zmaga Gradjanskega nad močnim Saškom na njegovih tleh. Haškovi so imeli včeraj trdo delo z varaždinsko Slavijo, pa so jo slednjič le uklonili in si pridobili dve dragoceni točki, s katerima so se morda dokončno odtrgali od svojega zasledovalca — Saška.

Naša Ljubljana je bila to pot daleč od doma in nič ugodno se niso glasila vsa proročavanja. Zal je ostalo pri tem in v Subotici je ostal včeraj še četrti med ljubljanskih točk iz spomladanske sezone. Poročila pravijo, da so se naši belo-zeleni držali dobro in zapustili najboljši vtis, toda pri vsem tem se je le zgodilo, kar je moralo priti in zaradi česar smo se tresli in bali vso jesensko. Še bolj pa spomladansko sezono. SK Ljubljana je po današnjem porazu morala predzadnje mesto v tabeli oddati Bački, sama pa zasede ono zadnje... Res je, da po novi ureditvi v na-

šem nogometu deseto mesto v tabeli za Ljubljano ne pomeni prav posebne nesreče, toda bridka je le zavest, da se bo morala od zadnjega ligaškega tekmovanja skumno s Hrvati posloviti z najbolj skromnega mesta, ki so ga imeli sploh na razpolago.

Tekmovanje v ligi se bo nadaljevalo že spet prihodnje nedeljo z naslednjim sporedom:

V Ljubljani: Ljubljana—Concordia, v Zagrebu: Gradjanski—Slavija (V), v Subotici: Bačka—Sašk, v Osijeku: Slavija (O)—Hašk in v Splitu: Hajduk—Split.

V tabeli zaradi današnjih dogodkov ni prišlo do velikih sprememb. Hašk si je podlari svoje drugo mesto pred Saškom, Split je spet zasedel svoje sedmo mesto pred varaždinsko Slavijo, Ljubljana pa je, kakor smo že omenili, zdrsnila še na zadnje stopnjo proti repu. Slika tabele bo do prihodnje nedelje naslednja:

Table with 4 columns: Team, Points, Goals For, Goals Against. Rows include Gradjanski, Hašk, Sašk, Hajduk, Concordia, Slavija (O), Split, Slavija (V), Bačka, Ljubljana.

(Tekma Slavija (V)—Split je upoštevana s 3:0 par forfait za Varaždin.) V naslednjem naša poročila:

Bačka : Ljubljana 3 : 1 (1 : 0)

Subotica, 17. marca.

Današnja prvenstvena tekma med Bačko in Ljubljano je se končala z zmago Bačke v razmerju 3 : 1 (1 : 0). Za tekmo je vladalo precejšnje zanimanje in se je zbralo na igrišču lepo število gledalcev. Bilo je tudi lepo in toplo vreme, tako da je bil teren naravnost idealen.

Takoj lahko rečemo, da bi bila tudi Ljubljana lahko zmagala, če bi bilo njeno moštvo igralo bolj koristno in ne samo za oko, ker je predvajalo zelo lepo igro. Nasprotno pa je Bačka igrala bolj na rezultat, ker se je ves čas trudila, da bi čim laže in hitreje prišla do nasprotnikovega gola. Tekma je bila od začetka do konca zelo napeta. Medtem ko je bil napad Bačke bolj nevaren, je napad Ljubljane igral zelo lepo in dobro kombiniral, a pred golom mu je manjkala realizator. Razen tega so bili tudi domači branilci odlični. Najboljša pri Ljubljani je bila obramba, v napadu pa sta se izkazali obe krili z naglimi begi in dobrimi centerpasi. Zmaga je Bački pripadla zaradi taktično boljše igre. Tudi pri Bački je bil najboljši del obramba.

Vse tri gole za Bačko je zabil Vidaković, poleg njege se je pa odlikoval tudi Epepović. Za Ljubljano je dal gol Kroupa.

Sodil je g. Višnjic iz Zagreba.

Bertoncelj — najboljši mož na polju

O današnji tekmi med subotičko Bačko in SK Ljubljano smo iz Beograda prejeli še nekaj podrobnosti, med drugim naslednje.

Tekmi v Subotici je prisotvalo okoli 1500 gledalcev. Teren za igro je bil zelo razmakan in blaten ter za obe moštvi enako težak.

Do odmora sta bili obe enajstoričnice enakovredni, po odmoru pa se je Bačka uveljavila z boljšo taktiko, ker je šla na dolge prostore, do veljave pa je prišla tudi njena boljša fizična kondicija, ki je bila danes skoraj pogoj, da je igralec hro vzdržal do konca. Zmaga domačih je bila zaslužena toda gostom se mora priznati, da so zaigrali tehnično lepo in tudi z velikim medsebojnim razumevanjem, grešili pa so v taktiki, ker se pač niso mogli ali znali prilagoditi težkemu terenu. Najboljši človek na terenu je bil ljubljanski Bertoncelj, v ostalem pa je treba poudariti, da sta bili obe moštvi skrajno poštvovalni.

Goli so padli v 41. min. pred odmorom za Bačko, potem pa v 4. min drugi za Bačko, v 22. minuti gol za Ljubljano in v 30. min. še tretji gol za domačine.

Štiri tečke za Zagreb

Zagreb, 17. marca

Na igrišču sta bili danes odigrani dve ligaški tekmi. V prvi je Hašk odpravil varaždinsko Slavijo s 3:1 (1:1). Moštvo Slavije je v začetku zaigralo z velikim elanom in poštvovalnostjo. Cele četrte ure je Slavija diktirala tempo in dosegla tudi vodilni gol po Koprivnjaku, ki je v 7. min. s silnim topovskina strelom pogodil mrežo. V 23. min., potem ko je Hašk osvo bodil pritisaka, je Duh II izenačil. Poslal je žogo z glavo v mrežo. V drugem polčasu je Hašk prevladoval zaradi svoje rutine in je v 28. min. Vuković zvišal na 2:1, v 35. min na Medarić na 3:1. Slavija se je izkazala kot poštvovalno in dobro moštvo, a glede rutine je zaostajala za Haškom.

Sodil je g. Petraello iz Osijeka. V drugi tekmi je Concordia zmagala nad Hajdukom 2:1 (0:0). Obe moštvi sta predvedli lepo in dobro igro, polno polsta in poštvovalnosti. Od začetka do konca tekme se je igralo v zelo ostrem tempu, kljub temu pa je potekala tekma gentalensko in fair. Bila pa je ena najbolj živih in najbolj interesantnih te sezone v Zagrebu. Concordia je bila nekoliko boljša in, čeprav je bil Hajduk dober, je njena zmaga zaslužena. V 10. min. drugega polčasa je Čapeta, srednji napadalec Hajduka, dosegel vodstvo za svoje barve. V 26. min je Pavletić izenačil, v 36. min pa je Bela dal zmagovno gol. Sodil je g. Tončić iz Novega Sada.

Objektivno in dobro je sodil g. Milnarić iz Zagreba.

Srbska liga

Zmagi BSK in Jedinstva v Beogradu

Beograd, 17. marca. Danes sta bili tukaj dve ligaški tekmi za točke v srbski ligi, obe med domačimi moštvi. V prvi tekmi je BSK zmagal nad Baskom s 4 : 1 (1 : 1). Do odmora je bil Bask skoraj enakovreden nasprotnik in je ter ter tja prav resno ozbil BSKova vrata. V 35. min. je p. o celo do izenačenja in tako je ostalo tudi do polčasa. Po odmoru se je vidno uveljavila premoč modrih, ki so polagoma potisnili Baskovce popolnoma v obrambo in jim zabili še tri gole.

V drugi tekmi je Jedinstvo, ki je moralo danes nastopiti brez suspendiranega Sekulića, slavilo zaslužno zmago nad svojim velikim rivalom Jugoslavijo. Končni izid te tekme je bil 2 : 1 (1 : 0) v korist Jedinstva.

Zemun: Zemun : Gradjanski (S) 3 : 0. Borovo: Slavija (S) : Bača : 1. Novi Sad: Vojvodina : Zak 2 : 0.

Otvoritev sezone v Celju

Železničar : Olimp 5:2 (4:2)

Celje, 17. marca

Na Olimpovem igrišču v Gaberju je mariborski Železničar danes v prijateljski tekmi zaslužno zmagal nad celjskim Olimpom.

Moštvo Železničarja je v tehničnem in kombinatnem pogledu ter tudi v startu in hitrosti znatno prekašalo Olimpovo enajstoričnico. Olimp se je mogel uspešno postaviti v bran šele v drugem polčasu, medtem ko do odmora posamezni njegovi igralci niso bili v formi. Po odmoru je začel Olimp zbirati svoje sile in je tudi zaigral s precejšnjim elanom, toda bilo je že prepozno. Proti koncu so začeli popuščati tudi gostje, tako da je bila igra nazadnje precej raztrgana in tudi nezanimiva.

Še v 1. min. je Turk zadel Olimpovo mrežo, nakar je v 30 min. Čater izenačil. Štiri minute kasneje je Čajko povisal na 2:1 v korist Olimpa, toda že v 37. min. je spet izenačil štiftar. V 41. min. je isti igralec zabil tretji gol, eno minuto pred koncem pa je Turk povisal še na 4:2 za Železničarja. Po odmoru je bil v 2. min. še enkrat za goste uspešen Potzeit, potem pa se ves čas do konca rezultat ni izpremenil.

Tekmo je sodil domači sodnik g. Preisinger.

V predtekmi je Olimpova rezerva premagala mladino SK Celja s 2:1 (1:1).

Medklubski slalom na Rožci

Med seniorji je zmagal član Gorenjca Lojze Žvan, med dekletki je bila prva Erika Heimova (Skala), med juniorji pa Mirjan Slavko Megušar

Jesenice, 17. marca. V izvedbi jeseniške Skale so bile danes medklubске tekme v slalomu na Rožci, ki so zelo lepo uspeli. Startalo je vsega skupaj 40 tekmovalcev, od katerih jih je 33 prispelo na cilj, a 7 jih je odstopilo. Tekmovali so člani jeseniških klubov Bratstva, Skale, Gorenjca, Kovinarja in SK Tržiča ter dva člana ljubljanske Ilirije. Senzacijo med juniorji je vzbudil mladi Mirjan Megušar, ki je zasedel z odličnim časom prvo mesto.

Proga je vodila s sedla Rožce do Skalaške koče in je bila dolga okrog 800 m, višinska razlika pa je znašala 230 m, proga za ženske in juniorje je bila nekaj krajša. Vsak tekmovalec je moral presmučati 35 vrtic, proga pa dvakrat. Proga, ki sta jo trasirala Katnik in Korenini, je bila odlično pripravljena, sneg je bil dober in organizacija brezhibna. Na startu je bila zbrana elita smučarjev v alpskih disciplinah. Razen Heima in Kleina so bili na startu vsi, ki kaj pomenijo v tej panogi sporta. Tekme za juniorje in dekleta sicer niso bile prijavljene, vendar vodstvo tekmovanja željam temovalcev ni moglo odrediti in tako so šli poleg seniorjev na start tudi juniorji in dame.

Tehnični rezultati so bili naslednji: Seniorji: I. Žvan Alojz (ASK Gorenjec) 1:53.4, 2. Kobljar Stanko 1:55.6, Praček Ciril (oba Skala) 1:57, 4. Bertoncelj Jože (Gorenjec) 1:58.1, 5. Lukanc Slavko (Tržič) 1:58.1, 6. Miceli Marian (Bratstvo) 2:06.8, Carman Frenk (SK Tržič) 2:11.

Občni zbor jeseniške Skale

Za predsednika je bil ponovno izvoljen znani alpinist Joža Čop

Te dni je bila pri »Paaru« na Jesenicah, glavna skupščina T. K. »Skalac«, ki je bila prav lepo obiskana. Skupščino je otvoril in vodil predsednik g. Joža Čop, ki je pozdravil vse navzočne, predvsem pa g. Ada Keržana, zastopnika ljubljanske »Skalac«.

Tajnik g. Stanko Kuran je poročal, da je imel upravni odbor Skale med letom 15 sej, dva sestanka in 1 predavanje in barvni fotografiji g. mr. ph. Kozelja. Smučarski odtok se je udeležil skoraj vseh tekmovanj, plezalni odtok pa je bil tudi zelo agilen, saj je preplezal razen domačih velegorških vrhov tudi najpomembnejše vršace v zapadnem delu Julijskih Alp. Manj razveseljivo je poročilo o delu mladinskega oddelka, ki mu uprava posevča vse premalo pozornosti. Slednjič je tajnik poročal, da se je pri klubu ustanovil še poseben odbor, ki bo namestil spominsko ploščo pokojnemu Mihi Čopu na njegovi rojstni hiši na Blejski Dobravi.

Blagajnik g. Ignac Juran je poročal, da je imela blagajna lani din 66.038.— dohodkov in din 41.135.— izdatkov, tako da znaša prebitok din 24.902.— Društveno premoženje je vredno din 51.787.— Klub šteje 182 rednih, 42 podpornih in 20 ustanovnih članov.

- 8. Saksida Ivan (Bratstvo) 2:11.2, 9. Ravnik Rado (Gorenjec) 2:13.5, 10. Štumpf Tone (Skala) 2:15.3. Dekleta: 1. Heim Erika (Skala) 1:36.1, 2. Praček Lojzka (Gorenjec) 1:40.7, 3. Štoleer Pavlina (Skala) 2:11. Juniorji: 1. Megušar Slavko (Ilirija) 1:18.2, 2. Viktor Marjan (Bratstvo) 1:22.3, 3. Bukavci Ivan (Skala) 1:25.3, 4. Hafner Oto (Skala) 1:28, 5. Špec Ivan (Gorenjec) 1:30.4, 6. Čop Franc (Skala) 1:35.

Naši smučarji grede še na Koroško

Naši izbrani alpski smučarji bodo letos lahko še enkrat pomerili svoje znanje v tujini, in sicer na velikonočni ponedeljek 25. t. m. v veleslalomu na Dobraču nad Beljakom.

Našo reprezentanco bo za ta slalom sestavljalo naslednjih 8 znanih smučarjev slalomistov, večkratnih in raznih vrkavov, in sicer: Kobljar, Praček in Heim (vsi trije Skala, Jesenice), Žvan (Gorenjec), Lukanc (Tržič), Voller (SmK Ljubljana) ter juniorja Bertoncelj (Gorenjec) in Miloš Mulej (Ilirija). Moštvo bo vodil član uprave JZSS Boris Kogovšek.

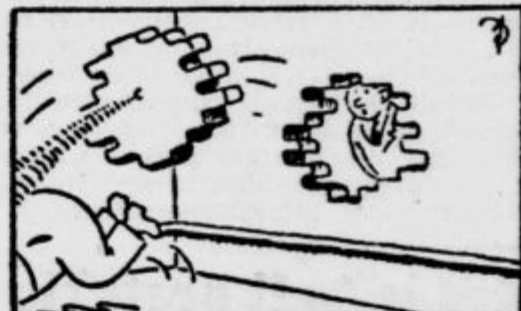
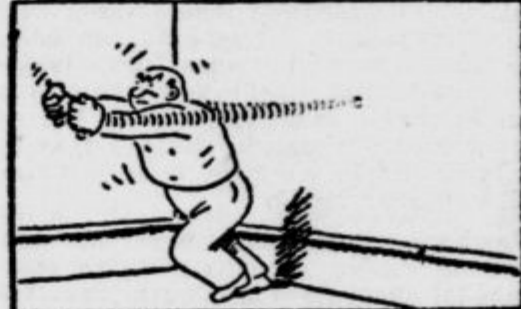
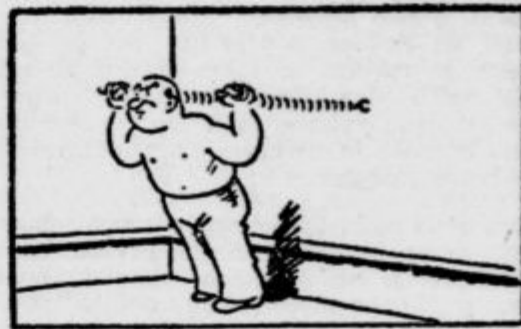
Konkurenca na Dobraču bo precej močna in čaka naše na tej znani standardni progi na Koroškem precej huda preizkušnja. Tekme bodo še v dopoldanskih urah, tako da se bodo tekmovalci lahko še ta dan vrnili preko Jesenic v domovino.

Za smučarski odtok je poročal g. Stanko Ravnik. Iz poročila je razvidno, da so se člani, članice in juniorji udeležili skoraj vseh smučarskih tekm na ozemlju GZSP Heim Kobljar in Mrak so se udeležili treninga v alpskih disciplinah med italijanskimi vrstaki v Cortini d' Ampezzo, Praček pa se je udeležil mednarodnih smučarskih tekm v alpskih disciplinah v G. Pa. Juniorji, ki so nastopili na državnem mladinskem prvenstvu v Pianici, so se prav dobro odrezali. Potrebno pa je, da bi se v bodoče udeležili mladinskih tekm tudi eden odbojnikov kot opazovalec in bi bili k takšnim tekmam pritegnjeni tudi sodniki klubov, ki pošiljajo tekmovalce na taka prvenstva. Skala je v minulemu letu dosegla naslednja prvenstva: Kobljar državno prvenstvo v alpski kombinaciji ter v smuku, Heim I. mesto v veleslalomu pri tekmah KID in akademsko prvenstvo, Praček državno prvenstvo v slalomu, Čopova pa banovinsko dansko prvenstvo v slalomu. Vodja plezalnega oddelka g. Drago Korenini je poročal, da je imel svoje sestanke na kolodvorih ter v kočah in bivakih. Plezalci so preplezali nova velegorja v vseh smereh in so povzpeli tudi na Poljski

Spik, nekateri pa so naskočili tudi švicarske vršace.

V imenu nadzornega odbora je poročal g. Matevž Freljh, da so našli vse blagajniško poslovanje v vzornem redu ter je predlagal blagajniku in upravi razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta. V imenu ljubljanske »Skalac« je zborovalce pozdravil g. Ado Keržan ter »Skali« čestital k lepim uspehom. V imenu GZSP je pozdravil navzoče predsednik g. Pero Vovk, ter poročal o delu podzveze v minulemu letu in podal smernice za v bodoče.

Pri volitvah je bil za predsednika ponovno izvoljen znani alpinist g. Joža Čop. Za podpredsednika g. dr. Miha Potočnik in Drago Korenini. Za tajnika g. Stanko Ravnik, za II. tajnika g. Miran Marn. Za blagajnika g. Ignac Juran, za II. blagajnika g. Božidar Štoleer, za načelnika smučarskega oddelka g. Lojze Katnik, za gospodarja g. Bogomil Homovec, za načelnika mladinskega oddelka g. Dominik Kermeij, za knjižničarja g. Jože Truhlar in Erika Heim, za plezalni odtok g. Mako Dimnik. Preglednika bosta gg. Robič Pavel in Cufar Dore, častno razsodišče pa tvorijo gg. dr. Stanovnik Aleš, dr. Štemphar Ivan, dr. Novak Jože, dr. Ludwig Jože in inž. Rudesch Alfred.

Močni mož

Velikonočni table-teniški turnir v Celju

Table-teniška sekcija SK Celja priredi na Veliko noč 24. marca v Celju velikopokalni table-teniški turnir za posameznike in moštva. Prvotno je bilo določeno, da bo turnir dvodnevni, pa ga je STTZ v Ljubljani iz čudnih razlogov omejila samo na en dan.

Za zmagovalce turnirja sta razpisana dva lepa pokala in bo brez dvoma ta turnir eden največjih v zadnjem času pri nas. Prepričani smo, da bo odziv igralcev iz vse Slovenije velik, posebno še, ker pri nas pogrešamo v zadnjem času table-teniške prireditve. Zato smo prepričani, da ne bo nikakih ovir s pristojne strani, da bo uspeh prireditve čim popolnejši.

Prireditev se bo pričela ob 8. v mali dvorani Celjskega doma in bo trajala ves dan. — Table-teniškega turnirja za prvenstvo ljubljanske univerze, ki ga je za večer razpisal ASK, ni bilo. Kakor stišmo, je bil turnir baje preložen na poznejši čas ali sploh odpovedan. Vsekakor je čudno, da prireditelji te odgovoditve odločno odpovedi niso objavili tudi v javnosti, kakor so to storili z razpisom.

Razpis

tekme v veleslalomu na Golteh nad Mozirjem za Meštrovov pokal. Zimsko-sportni odtok Savinjske podružnice SPD v Celju razpisuje za velikonočni

Paasikivi potuje v Moskvo

Pred izmenjavo ratifikacijskih listin sovjetsko-finske mirovne pogodbe

Helsinki, 17. marca. AA. (Havas). Predsednik finske republike Kaillio je sklenil ratificirati finsko-sovjetsko mirovno pogodbo. Paasikivi in Vojnoma sta pooblašena, da izvršita izmenjavo ratifikacijskih dokumentov, kar se bo po čl. 9 mirovne pogodbe izvršilo v Moskvi najkasneje 10 dni po sklenitvi miru, dan izmenjave teh dokumentov pa še ni določen.

Helsinki, 17. marca. br. Delegacija finske vlade bo pod vodstvom ministra dr. Paasikivija odpotovala jutri v Moskvo k pogajanjem o podrobnih izvedbi mirovne pogodbe, ki se bojo pričela brzkone že v terek.

Kolikor je bilo mogoče zvedeti, bodo v prvi vrsti razpravljali o režimu, ki naj se uvede v Hangöju in na vsem področju okrog njega, ki ju bo Finska dala Sovjetski uniji za dobo 30 let v zakup. Po mirovni pogodbi je finska vlada doslej le načelno pristala na ta zakup, o podrobnostih pa še ni bilo nikakih pogajanj. Med tem je Hangö malone že izpraznjen. Na železniški progi, ki vodi s polotoka proti Helsinkim in Aboju, kakor tudi vse ceste so polne transportov izseljujočega se prebivalstva. Tudi čete so se pričele že umikati s polotoka.

Priprave za utrditev nove meje

Helsinki, 17. marca. br. »Uusi Suomie« objavlja vest iz Moskve, da so se že pričele priprave za gradnjo velikega sovjetskega sistema trdnjav na Karelski ožini, ob Ladoškem jezeru in v osrednji Kareliji. Trdnjave bodo začeli graditi, čim bodo določene definitivne meje s Finsko. Sistem trdnjav označujejo v Moskvi z Vorošilovljevo linijo. Po zanesljivih informacijah tujakšnih krogov se tudi Finska že pripravlja za

Advertisement for Bayer Aspirin tablets, including text 'ob reumi poskusite 1-2 ASPIRIN tablete' and 'Ni drugega zdravila po imenu Aspirin'.

ponedeljek 25. t. m. tekmo v veleslalomu na Golteh. Tekmuje se po pravilnikih JZSS. Pravico starta imajo vsi v JZSS verificirani tekmovalci, ki krmarijo na lastno odgovornost. Tekmovanje se bo pričelo ob 9. dopoldne. Proga bo dolga okrog 3 km z višinsko razliko okrog 600 m.

Prijava na predpisanih savezniških tiskovinah sprejema Zimsko-sportni odtok Savinjske podružnice SPD v Celju, Kralja Petra c. 9, do sobote 23. t. m. do 12. proti prijavnini 10 din, naknadne prijave pa do 24. t. m. zvečer v Mozirski koči na Golteh proti prijavnini 20 din. Zrebanje za tekmovalni vrstni red bo 24. t. m. zvečer v Mozirski koči. Objava rezultatov bo 25. t. m. ob 15. v Mozirski koči na Golteh.

Tekmuje se za Meštrovov pokal. V stalno posest si ga pribori tekmovalec, ki zmaga dvakrat zaporedoma ali štirikrat v presledkih v smuku ali slalomu na nanovo izsekani smuški progi Petelinek—Zaloka na Golteh.

— Italijansko državno prvenstvo v nogometu. Včeraj so imeli v Italiji na sporedu že VIII. spomladansko kolo v tekmovanju za državno nogometno prvenstvo, v katerem so bili doseženi naslednji izidi: Bari : Novara, 1:0, Lazio : Bologna 2:2, Juventus : Milano 2:1, Genova : Venezia 3:1, Fiorentina : Napoli 2:0, Torino : Liguria 3:0, Ambrosiana : Modena 2:1, Triestina : Roma 1:0. V prvenstvu vodi Bologna s 33 točkami, sledijo pa ji Ambrosiana s 32, Genova s 30, Lazio in Juventus s 27 itd.

— Nogometno prvenstvo Češko-Moravske. V večeršnjih tekmah za nogometno prvenstvo Češko-Moravske so bile odigrane naslednje tekme: Slavija : Zidenice 7:0, Pardubice : Kladno 5:0, Plzen : Náchod 4:3, Bata : Šleska Ostrava 3:1, Prostějov : Viktoria-Zižkov 6:2. Tekma med Sparto in Viktorijo iz Plzna je bila odgojena. V prvenstvu vodi Slavija pred Sparto in Pardubicami.

Novo vesti o letošnjih olimpiadi. Le nekaj dni je šele minilo, odkar so Finci moral skleniti mir s Sovjetsko Rusijo, pa vendar se iz dneva v dan pojavljajo nove vesti v zvezi z olimpiado 1940, ki so jo hoteli organizirati v Helsinkih. Iz Bruslja poročajo zdaj, da je predsednik mednarodnega olimpijskega odbora grof Baillet-Latour izjavil dopisniku »United Press« med drugim naslednje: Pred dvema dnevoma sem poslal finskemu prirediteljskemu odboru vsa obvestila glede letošnjih olimpijskih iger in zdaj mora on izreči zadnjo besedo. Dokler ne pride ta odgovor, ne morem izjaviti nič dokončnega. Za svojo osebo pa sem prepričan, da bo izvedba olimpiade v Helsinkih zelo otežkočena zaradi sedanjih prevoznih prilik po morju. Razumljivo je, da se vsi narodi na svetu boje za svojo mladino, ki bi bila na takih polih izpostavljena nevarnosti za življenje. Če pa olimpijskih iger v Helsinkih ne bo, potem jih letos sploh ne bo nikjer. Take bi po prejšnjem sklepu šele za leto 1944, prišel v poštev — London.

Finski poslanik v Londonu odpotoval v Helsinke

London, 17. marca. br. Finski poslanik v Londonu je danes nenadoma odpotoval v Helsinke. Na pot je krenil z letalom. Bil je pozvan od finskega zunanjega ministrstva, da poda poročilo o položaju na zapadu in o stališču angleške glade glede na finsko-sovjetsko mirovno pogodbo. V nekaj dneh se bo zopet vrnil v London.

Italijansko potniško letalo padlo v morje

Rim, 17. marca. br. Italijansko potniško letalo, ki je vzdrževalo promet na progi Milan-Tripolis, se je danes ponesrečilo ter je padlo v bližini otoka Stromboli na Tirenem morju kakšnih 150 km severno od Sicilije v morje. Vsi trije člani posadke in 10 potnikov je utonilo. Doselej ni bilo mogoče ugotoviti kako se je nesreča pripetila.

Eksplozija bombe v londonskem okraju

London, 17. marca. br. Davi je v Paddingtonu eksplodirala bomba. K sreči ni povzročila škode in tudi ni zahtevala nikakih človeških žrtev. Oddelke protiletalske obrambe, ki je bil pomotoma obveščen, da so se nad mestom pojavila nemška letala in da bombardirajo London je takoj odhitel na kraj eksplozije, kjer mu pa ni bilo treba intervenirati.

Banovinski zdravniki so zborovali

Da bi mogli učinkoviteje zastopati stanovske interese, se bodo pridružili Društvu banovinskih uslužbencev in v njem delovali kot sekcija

Ljubljana, 17. marca V klubski sobi »Zvezde« so danes popoldne zborovali člani organizacije banovinskih zdravnikov. Zborovanje je vodil predsednik dr. Joža Bohinec. Poročili o delu odbora sta poleg predsednika podala še tajnik dr. Franc Puc in blaginjak dr. Andrej Jenko. Vsa poročila so bila odzborovalcev z zadovoljstvom sorajeta na znanje.

Na predlog revizorjev, v imenu katerih je podal poročilo dr. Komar iz Lukovice, je bila celotnemu odboru soglasno izglasovana razrešnica za vestno in redno delovanje Zborovanja in priložni stavek, predsednik Zdravn. zbornice dr. Meršol, ki je v imenu zbornice pozdravil vse navzoče.

Iz poročil in debate smo mogli razbrati, da so bila v preteklem letu v organizaciji banovinskih zdravnikov na dnevnem redu mnoga važna vprašanja, na le za prazdne zdravnike same ampak tudi za celotno zdravstveno skrb v naši pokrajini. Glede organizacije same velja naglasiti, da se stanovsko zavodni organizirani zdravniki pritožujejo nad manj zavedno tovariški ki stoji izven organizacije. Nemalo zaradi te nezainteresiranosti tovarišev so na današnjem zboru zborovalci sklenili v skladu z odločitvijo predložit, da bodo v celoti kot organizacija pristopili v Društvo banovinskih uradnikov, kjer bodo nasledeli delovali kot posebna sekcija. S tem ukrepom si obetajo boljših uspehov v zastopanju svojih stanovskih interesov.

Precejšnje pozornosti in zadržane kritike je bila odzborovalci dala nova kolktivna pogodba z OUZD za porodničarje zdravnikov. Zdravniki so soglasno ugotovili, da je v močnem nasprotju z njihovimi smotnimi in tudi delovnimi interesi. Žal pa proti njej nimate učinkovitejša sredstva kakor odločitev ugovor in apel, da bi jih v bodoče pri takih vprašanjih uradniki k sod lovanju ne pa dala brez njih.

Na močan odmev je tudi na dnešnjem zborovanju našel odzveč iz nke strokovne razprave dr. Iva Pirca, v kolikor se nanaša na podeželske zdravnike, njih pripravljenost za službovanje na džeži in strokovno usposobljenost. Z izjavami dr. Pirca se čutilo člani organizacije prizadevati na svoji stanovski časti in zahtevali zato tudi razloženja V zvezi s tem se je razvila tudi precej obsežna debata o

zdravstveni službi na deželi sploh. Ono pa tej debati je bila tako zvana zdravstvena reforma. Banovinski zdravniki v principu ne ugovarjajo forsiranim zdravstvenim domov, kakor jih omejena forma predvideva, imajo pa proti reformi tehne pomisleke, ker se jim zdi vse preveč enostranska. Ob ugotovitvi, da bo vsekakor treba strogo ločiti interese podeželske zdravstvene službe od osebnih osebnostanovskih interesov banovinskih zdravnikov, slednji naglašajo da reforma premalo upošteva predvsem posebne krajevne potrebe, poleg tega pa zadeva preveč v živo tudi povsem stanovske k risti zdravnikov samih. Zato so mnogi da bo pri eventuelnih reformah treba upoštevati tudi praktična izkustva in mnenja podeželskih zdravnikov preden se bo pristopilo k realizaciji reform. Zal ne moremo v okviru tega krajeva odbora o zborovanju iznesti tudi nadvse zanimive podatke ki so jih nekateri zborovalci v podporkepitev svojih mnenj izrekli. Je pa vendar že mimogrede privedemo, da so vedeli poročati o zelo žalostnih zdravstvenih razmerah na našem podeželju. Spruč teh razmer se ravbija še tako djalna obna volja naših zdravnikov za pravo zdravstveno pomoč našemu ljudstvu, ker se žal vsako hotenje in pripravilnost odbije ob vprašanju sredstev.

Kakor so se čutili »izadeve« v svoji časti zbrujajoči zdravniki glede zadržanega neta napada prav takšen odziv je med njimi izzvala pripomba ob prilik zadržanja banskega zasedanja gledalnikov. Zborovalci so sklenili predložiti na odločitvijo mestu svoj protest proti takšni splošni obdolžitvi, sprejeli pa na javna oblastva, naj s sankcijami ki so jim na razpolo, strovo zasledujejo in tudi učinkovito kaznujejo vse tiste, ki se s takimi posli notorično bavijo.

Na zborovanju je bilo v nadalnjem tudi sklenjeno, da bo članarina v bodoče ostala enaka, kakor je bila. Dnevni red zborovanja je bil končno izbrn z volitvami. Soglasno je bil v celoti izvoljen stari odbor s predsednikom dr. Jožo Bohincem na novo pa je prišel v odbor še dr. Smerdu. Slednji ukrep so izvedli zborovalci v teži, da bi se s tem-šim sočelovnem članov različnih nazirani občutila spravila v skladu s različna mnenja okrog zgoraj omenjene zdravstvene reforme.

DANES DVOJNI SFOROD ZA OBCINSTVO ZELJNO
LEČITI, GANLJIVI IN NAPAČNI PLMOVI!
Prekrasna in ganljiva drama iz življenja in na vasi!
Leda Gloria — Isa Pola, **Rodna gruda**
O'ga Sapri, Sandro Salvini.
Očarljive slike iz Severne Italije z divno in zanosno muziko in pesmijo, ki jo poje slavni pevski zbor »Romagnani«.
Radi dolžine filma predstave danes ob 16., 19. in 21.15 uri, jutri ob 10.30 (znižane cene) ob 14.20, 16.45, 19. in 21.15 uri.

Veliki mestovski film, v katerem se je nekdo prosil veliki mojster
Douglas Fairbanks
John Barrymore — Helen Christian — Noah Barry.
Fantastična pustolovina novega Zora — junaka vseh junakov bodo držale vsakega gledalca v napetosti od začetka pa do konca.
KINO S'OGA, tel. 27-30
Kino S'OGA, tel. 27-30

Prav tako nam je bil omogočen obisk tvornice vžgalic v Vrbovskem, katerega se je pa udeležil le en član Zdr. zbornice in Zagrebu smo bili v stalnih stikih.
Sledilo je tajniško poročilo, v katerem je tajnik g. Preša Franc poročal o področnem delovanju uprave v preteklem poslovnem letu. Tudi preteklo leto je poteklo v znamenju ostra borbe. Se danes ne vemo, ali se bo množična uprava delila posebej na banovino Hr. a'sko ali ne. Leto 1939. je bilo v vsakem oziru o'no presenečeni. Voina psihoza je mnogo škodovala našemu gosp. da s'vju v t'udi trafikanom ni bilo pri ane ero. Zdr. zbornice danes 520 članov in članic. Še zmagrom se vršitiko:anstvo ekpor n'h cigareet. Zarad nalcjalne konkurence je združenje vrožilo tudi nekaj tožb.
Izkaz b'a'ajne je podal blaginjak rom. Jerman V'ko. nato pa je o' sedesnik zadornega odbora g. No. a' Ant'ona pred'atal, da se podeli dos dajeni odbor r'ar' šnica. Predlarna lista, na kateri so z majhnimi izjemami isti odborniki, je bila sprejeta soglasno.

dovala našemu gosp. da s'vju v t'udi trafikanom ni bilo pri ane ero. Zdr. zbornice danes 520 članov in članic. Še zmagrom se vršitiko:anstvo ekpor n'h cigareet. Zarad nalcjalne konkurence je združenje vrožilo tudi nekaj tožb.
Izkaz b'a'ajne je podal blaginjak rom. Jerman V'ko. nato pa je o' sedesnik zadornega odbora g. No. a' Ant'ona pred'atal, da se podeli dos dajeni odbor r'ar' šnica. Predlarna lista, na kateri so z majhnimi izjemami isti odborniki, je bila sprejeta soglasno.

v tej okolici, posebno zaradi tega, ker je v soboto 9. t. m. neki fan. ponujal 2000 din nekemu hlapcu, da vzame nepodarjeno konje in njeza polje v Turbi in na stanek ob pol. 11. zvečer. Ta fant je ta večer opical po mirnih gočinah in kazal ve vesto d' n'ria dasi je znano, da ga od doma nima in ga tudi ni imel kje zaslužiti.

Tridesetletnica litijske gasilske župe

Lani je gasila pri 19 požarih in obvarovala za poldrug milijon naročnega premoženja

Litija, 17. marca V salonu Boriskove gostinje je bil trideseti občni zbor litijske gasilske župe. Zborovali so zastopniki 37 četnih ednic, celotna župna uprava in nadzorni odbor. Zboru je prisostvoval tudi priljubljeni sreski načelnik dr. Gregorin s sreskim sanitetnim referentom dr. V. Vladimirjem Orlom. Skupščino je vodil predsednik g. Dolinar Jože iz Kresnice.
Pred prehodom na dnevni red je celotni zbor pozdravil na ega m'adega kralja Petra II. in visokega gasilskega pokrovitelja princa Tomislava. Zbor je počastil spomin pred letom smrti ponesrečenega župnega blaginjaka Emila Koprivnikarja. Čestitaji so k zaslužnemu odlikovanju Ivanu Markoviču iz Stične.
Posamezni funkcionarji so podali izčrpana poročila o delu marljive litijske gasilske župe. Vse ednice so sodeč o'ave na zadnjem gasilskem kongresu. Tedaj so se v naši župi prvič pojavili gasilski naračajniki. Zjaj so uvedli naračajnike v Hotiču. V'nji gori in Litiji. Na gasilskem kongresu so se najbolj uveljavili gasilci iz Smartna, ki so tudi nastopili pri tekmi rojev in dosegli vidno mesto. Smarčani so nastopili kot edini iz našega srezca in so tekmovali z Ljubljancani, Mariborci in, Jeseničani in drugimi.
V naši župi je bilo med letom več vaj in nastopov, in sicer v Zagorju, v Senožetih, na Mišah in drugod. Florijanova prslava pa je bila skupno na Javorju, ki

leži na sredini med Dolensko in Zasavjem. Večja prireditev je bila v St. Juriju p. l. Kurmov, kjer so otvorili nov gasilski dom. Lastno poslopje so otvorili tudi v Tirni pod Sv. goru. V Kolovratu pa so nabavili novo brigzo no.
Iz gasilskega skada so dobivale posamezne čete podpore po naslednjem ključu za vsako četo po 500 dinarjev in se po 12 dinarjev za vsakega člana. Župa pa je prejela 2000 din in po 95 din za vsako četo.
Na dnevnem redu je bila tudi razprava o gasilski samopomoči, ki podpira pri požaru ponesrečene gasilce in c gasilski reviji »Gasilcu«. Sedajni čas na k'če po osnovanju samaritanskih odsekov. Kiedila so poročila o spoučeh se gasilski soli, o poveljni kih izmitih in tečajih.
Litijsko gasil župo sestavlja 37 čet kakor je poročal tajnik g. Zupanec V vsem litijskem okraju je 1190 rednih in 1205 podpornih članov in 84 naračajnikov. V župi je 26 domov, 70 brigz in 70.000 metrov cevi. Cete so priredile 192 redovnih in orodnih vaj, 22 predavanj in 15 dramskih predstav.
Vse društveno premoženje je vredno dva milijona dinarjev pohvale vredna številka! V preteklem letu je bilo 19 požarov. Gasilci so obvarovali kode za poldrug milijon ljudskega premoženja. Občni zbor je potekel v lepem redu. Pri volitvah je bil izvoljen v glavnem doredani odbor z g. Dolinarjem iz Kresnice na četu.

Maribor, 17. marca Poročali smo že svojedobno, da je Hacc prihajal tudi v mariborsko okolico. Takaj je imel razne pajdaše, med drugim: nekoga Lešiča in nekoga Kmzta, potem nekoga Petra Unterlechnerja s Pobrežja in nekoga Kolka. Pri sestankih, ki jih je imel Hacc s temi svojimi zaupniki, je igrajal precej važno vlogo neka Kolškova ljubica. Hacc je imel sestanke tudi v Zgornji Polskavi, v Slovenski Bistrici in v betnavskem gozdu. Seveda je ni natančno dognan obseg Haccetovih kriminalnih podvigov ob meji, ker se je mreža njegovih znancev temno prepreza z mrežo zaupnikov z občinskih kolovodij Crepinka, Pinteriča, Kodra in Rogana. Zjaj skušajo ugotoviti, kdo je sodečoval s Haccetom, in so nekateri med njimi že prijeli.

Velike poplave po Hrvaškem

Kolpa in Lonja sta več krajev spremenili v jezera

Zagreb 17. marca Kakor poročajo iz Petrinje, je reka Kupa zaradi naglega tavanja snega in zar'd dežja zelo narasla in p'etrolja bregove. Da je zdaj razširno zemljišče pod vodo. Ob cesti Zagreb-Petrina je voda povzela vilo vrsto vasi. Pri Vukovini je pod vodo ciganski naselje Ze'o nevarno je narasel tudi pritok Kupa Glipa in zalil na tis čeoralov zemlje. Okolica Topuskega je kot

velikansko jezero. Zaradi narasle Lonje sta o'pavljena Ivančerad in okolica Po Lonji bav'avo velike obšče leti in o'grajajo most Del Ivančeradja je t' o' p'obavljen da so se morali ljudje zateči v podtrobja in zdati ne morejo z njih.
Nevarno narasčata tudi Drava in Sava ki sta tudi na več mestih prestooili bregove.

Prezadnjo nedeljo je bil Hacc v Mirni

Hacc je imel številne pajdaše v Mariboru in okolici

Mirna 17. marca Kralj Ant'ona pek iz M'ko o' o'za raznaša kruh tudi po Mirni. Ko se je prišlo nedeljo 10 t. m. okrog 9 ure dopoldne vračal na kolesu proti Mokri su. ga je na koncu Mirne dohitel neki kosar, katerega je t' o' spoznal Bil je Hacc ki so ga nekaj dni o'znehe aretirali v Krašici. Hacceta pozna Kralj še od teni. ki je pri njemu v Mokronogov k'rovu' kruh. Malo pred tem je bil Hacc obstreli pri Trebilnem oročniku.
Hacc se je vozil na kolesu zram'e »Ve-

stak, katere je imelo na zadnjem blatniku napis Janka Eriarja iz Stične ki prodaja kolesa. Ob tej priliki je rekel Hacc Kralju, da se pelje v Sevnico in da imo tudi v Trzinu p'elo or' n' kom znanec Ko s'ja se oba pripelata do Rakonjca in šel Kralj v Z pan'čevu gostilno. Hacc pa se je odial naprej proti Bistrici.
Kralj je v Mokronogu javil nekemu gosposu, da se je volil s Haccetom gosposu na ta gosposki smetaj za m'aršo. V interesu r'ar' kave bi bilo dobro ni zastipševanju ugotoviti, kakšne pajdaše je imel

Ponedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	

BENEDE Pomenilo:
Vodoravno: 2. rčka v Srbiji, 7. svetopisemsko mesto, 13. mečet, 15. b'agor mu, kdor ga ima, 17. domača oblika za Benedikta, 18. oblika pomožnega g'agola, 19. bog starih Grkov, tudi gospod v poljsčini, 21. časovni veznik, 22. trup'o v srbohrvaščini, 28. dek'e, 30. vrstilni števnik, 31. domača žival, 33. središče čevljarske industrije v Jugoslaviji, 35. stara oblika veznika, 37. kratica za de'niško družbo v nemščini, 38. svetopisemski o'ček 40. obrazilo, 41. oblika semestralnika dan, 43. oblika pomožnega g'agola, 44. najmanjši drob materije, 46. rimski državnik (fonet'no), 48. mečet, 49. obrtnik v poljedel'stvu, 50. slovanska država.
Navpično: 1. najsevernejši del Skandinavije, 3. pred'og, 4. glagol, ki pomeni seči v roko, 5. ljub'm v latinščini, 6. pred'og »v« v srbohrvaščini (dialekt'no), 8. pred'og, 9. rimski denar, 10. osebni z'ime, 11. kratica za mestno občino, 12. južnoameriška država, 14. pekel starih Grkov, 16. kralj živali, 18. ne črn ne bel, 20. amnak, 22. meško krstno ime, 23. nalica (množna), 25. čoln, ladja, 27. spoučnik v italijanščini, 28. kratica za de'niško družbo, 29. kaj v čščini, 30. kratica, ki v nemščini pomeni politično sum'ljiv, 32. meško krstno ime, 34. zob velike živali (dvojina), 36. nikalnik, 39. osebni za mek, 42. mečet, ki pomeni: vzemi, 44. s'erešnja oblika za ali, 45. veznik v italijanščini in v primorskem dialektu, ki pomeni ampak, toda, pa, 46. oblika pomožnega g'agola v srbohrvaščini, 47. mečet.

RESITVE ZADNJE KRIŽANKE:
Vodoravno: Lanec, sin. Soliman, lipan, M'ian, monch, roj, m'odar, sij, on, mera, emen, se, policaj, Dolinar, aj, jako, e'an, do, čik, komisar, ras, lijak, ječen, balon, vermon, noj, poba'n.
Navpično: al, pir, opozicija, naj, en, sila, nada, Om, los, imičeta, maj, ropar, veljak, rečar, Nerop, noj, maš, nov, sad, kol, omen, esej, lan, čir, kam, ilo, Rab, sol, le, ko, bo, ni.

Troje knjižn'h nagrad
si po naklenjenosti zreba dele: Ant'ona Pipan, Felezniki uradnik v p., Ljubljana - Moste, Bavlčova ulica 9. Radovnik Kosi, Otročac in Stanislav Slickar, Via Cavana 19, Trst.

Za naše mlade matere

Ljubljana, 17. marca Zveza gospodinj, ki si že nekaj let sem stalno prizadeva, povzdigniti smisel za kulturo naše domačnosti. Je za letošnji veliki teden pripravila našemu ženstvu, a posebej še naši ženski mladini lepo presenečenje. V svojih prostorih na vogalu Gradšča in ulice 29. oktobra je priredila intimno nadvse okusno urejeno razstavo pod geslom: Za naše mlade matere. V skrbnem aranžmaju imate tu na kupu vse, čemur mora mlada žena in mati pozornost v svojem domu. Obiskovalca pritegnejo najprej nazorne tabele o prehrani dojenčka in malega otroka, ki jih je sestavila dr. Konvalinkova. Razstavico vse predstavljajo lutke iz Dečjega doma, ki nam kažejo, kako so novorojenčke povijali naši predniki in kako jih je treba v resnici povijati, da bo prišlo vanje zdravje in moč. Temu koticu je priključeni še nekaj primerkov otroške obleke iz takozvanega voltega b'aga, ki se je po svoji praktičnosti in izdatnosti, kar se tiče tople, zadnji čas lepo uveljavilo. Nekaj vzorcev perila za dojenčke razstavlja Hilgierski zavod, a posebno zanimanje zasluži preprosta, mična otroška posteljica, kakršno si lahko napravi vsak sam, če ima neupnešno priravo na razpolago. Za malčke, ki jih mamice prinelejo s sobo je posebno doživlje izložba igrač dobočnega izdelka. Kako se pripravijo polična ob krstu, vam kaže poseben aranžma z raskčno Koškovo torto sreči mize, hkratu pa so razstavljene krstne opreme vseh vrst, za preproste, za srednje sloje in za bogate. Ko je razstava že zrela v velikončni čas, nam posebna mišica kaže, kako se otrokom servira velikončni žegen. Poleg raznih zdravstvenih potrebščin je na ogled tudi strokovna literatura o našem dojenčku in malem otroku, v kateri zavzema o vidno mesto dela dr. Dražega, dr. Derča in Hočvarjeve. Omembe vredna je še razstavica otroških obleke po izbranih belokraških motivih. V celoti razstava zasluži, da jo naše ženstvo obišče v čim lepšem številu.

Objave

Parastos za pokojno Kneginjo Zorko se je vršil včeraj ob pol 12. uri v pravoslavni cerkvi. Službo božjo je opavil župnik te verske občine v Ljubljani. Pel je pravoslavni pevski zbor. Zadušnice se je udeležil tudi komandant tukašnega vojnega okrožja polkovnik g. Jovanovič. Prisostvovali so nadalje dijaki-gojenci zavoda tega imena z damskim odborom s predsednico gospo Gra selijevu na člu. Po pravoslavnem običaju so prisotni použili po končanem obredu nekaj zrn posladkanca žita kot simbol večnega življenja.

Kdor se zanima za domače nastopajoče umetnike mora posetiti nocojšnji koncert pianista Marijana Lipovška v veliki Filharmonični dvorani. Kot pianist si je pridobil Marijan Lipovšek s svojim koncertnim delom pri nas lepo in sloveče ime ter je kot resen visoko izobražen umetnik povsod izredno priljubljen in priznan. Trenotno je gojenec znamenite Casellijeve klavirske šole v Rimu. Nocoj bo izvajal del: Scar'attija, Haydna, Beethovna, Debussyja in Chopina ter Premrla, šivica, Osterca in škerjanca. Hvale vredno je, da bo izvajal del del domačih avtorjev. Vabimo na koncert, katerega začetek je točno ob 20. uri - Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Kako si zdravite kašelj? Poizkusite znani GUAJACOL SIRUP »Remedia« (Guajacol-Perdynamin). Dobjete ga v vsaki lekarni. Zahtevajte izrecno Guajacol sirup!

Pekovski plinik je nekaj strašno lepega, ali, kakor pravi Urška Skorec, višek vseh občutkov. S petjem in godbo odriete pekl ven na deželo, kjer se smeji cvetoča pomlad. Udeležite se tudi vi tega izeta. posetite »Pekovsko«, pa se boste za nekaj uric preseleli v stare dobre čase, ki vam bodo ob debrodušnem humorju, prisrčnih permah in leni godbi kar prhitro minili. Sentjalobsko gledališče urizori »Pekovsko jutri na Ježefovo ob 20.15. Priporočemo vam, preskrbite si vstopnice že vnaprej pri gledališki blagajni v Mestnem domu.

PROTI INFEKCIJE NAJISICURNEJŠI GUMIASTI SPECIJALITET
IZGOVORI O-KE
Garanžirana čistost 6 let.

Kolo jugoslovenskih sester je tudi preteklo leto uspešno delovalo

Ljubljana, 17. marca Danes dopoldne je poigala obračun svojega lanskega delovanja občudna organizacija Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani. Na zborovanju so prihiteli tudi številne doposilke in zagotnice iz vseh slovenskih mest in krajev, kjer ima kolo svoje podružnice in poverjenstva. Zborovanje je vodila predsednica ga. Fernanda Maronova, ki je najprej predčitala vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vel. kraljici Mariji ter pozdravno brzojavko glavnemu odboru kolo v Beogradu. Na alje je ga. predsednica izekla tople pozdrave zastopnicam pododbora D. uštva Kneginje Zorko, Ciril-Metodove družbe in Jadranske straže kakor tudi vsem delegatkam za deželo. S posebno pleteto se je spomnila nato častne predsednice ko'a pokone gospe Tavčarjeve in nedavno umrle gospe Trampuževce.

Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani, je nadaljevala ga. predsednica, je klub današnjim negotovim in nemirnim časom tudi v preteklem letu skušalo po svojih najboljših močeh urediti svoj program. Tudi v tem letu je bila naša največja skrb, da smo raznim strošmasnim rodbinam in dijakom dajale re'ne in izredne podpore, v kolikor so nam to naša sredstva dovoljevala. Prireile smo nabo nabilno akcijo za materinski dan in pred božičnimi prazniki ter predajale oijke v evetnem tednu. Kljub pomanjkanju denarnih sredstev smo pri vsaki dani priliki vendar drage volje tudi v materialnem oziru podprale naše obsejne podružnice, katerih želje hočemo seveda v bodočnosti v še večji meri upoštevati.

Ob koncu se je ga. predsednica tople zahvalila blaginjakarji, ge. Ancici L. kozarjevi, ki že deset let deluje kot blaginjakarka kola, pa tudi vsem drugim sestram, ki so doprinesle k skupnemu delu.
O podrobnem delovanju društva je poročala tajnica ga. Bela Subičeva. Devetnajsti občni zbor matičnega društva beleži vidne uspehe društvenega delovanja na socialnem in humanitarnem polju. Društvo ima 31 podružnic in 28 poverjenstev. Članstvo je v tekočem letu naraslo za 150 članic. Društvo je posvečilo letos največjo skrb obsejnim podružnicam. Sprejemalo je v kolonije delno brezplačno, delno po

znižanih plačilnihah otroke iz obmejnih krajev. Za božične paznike je poslalo na severno mejo zavoje za obleko in živili. Ob piliki mačinskega dne je kolo obdarovalo veliko število mater. V Kraljevcu je poslalo letos 101 deklico in 61 dečkov. Za praznik zedinjenja je obdarovalo 50 strošmasnih starih ljudi, največja obdaritev pa se je izv.šila na bečiči. Kolo so eluje tudi z drugimi duštvji, katerim v p.imeru nujnosti p.iskochi na pomoč. Zanima se za vse pokrete v javnosti, sočeluje z vsemi nacionalnimi in socialnimi duštvji, jim pomaga ter poseča njih.ove prireditve. Jeseni je p.iredilo pod svojim okriljem dve zelo aktualni predani predavanji: g. inž. Stanko Dimnik je p'edaval o plinskih napadih in njih obrambi, inšp. inž. Dolenc pa je obravnaval grozote vžgalnih bomb in njih obambo.

O Dečjem domu Franje Tavčarjeve v Kraljevcu je nato poročala ga. Fernandeva. Povečala je, da je imelo kolo zelo velike izdatke za nujna popravila doma, tako da je moralo najeti posojilo, ki ga ni še izplačalo. Obisk gostov je bil zaadi skrajno slabega vremena ob koncu maja in v prvi polovici junija znatno manjši, kakor je bilo pričakovati. Skupni izdatki za hrano, osehje, razžostvo, zdravnila itd. so znašali od maja do septembra 92.210 dinarjev, dohodok od gostov in kolonij pa je bilo 123.982 dinarjev. Tudi v burnih septemb'skih dneh je bil dom malostevilno obiskan. Ker je dom zdaj lično urejen, je želeli, da bi ga letos obiskalo čim več gostov in kolonistov.

O premoženjskem stanju društva je nato poročala še blaginjakarka ga. Anica Likarjeva, ki je bila ponovno deležna za svoje dolgoletno delovanje pri kolu obilo priznanja in pohvale. Predsednica nadzornega odbora, ga. Nika Fleretova je nato predlagala čosedanjemu odboru razrešnico. O delovanju podružnic in poverjenstev so podale poročila še delegatke, iz njihovih poročil je razvidno da so tudi pokrajinska ko'a prav pridno delovala in tekmovala v socialnem in humanitarnem delu. S'edile so volitve. Predložena lista je bila soglasno odobrena. O'bor je ostal v glavnem isti kakor lansko leto. Predsedniško mesto je bilo še zavrnejo zaupano dosedanjji predsednici ge. Majaronovi.

Pereča vprašanja trafikantov

Tihotapstvo eksportnih cigaret zelo ograža trafikante

Ljubljana, 17. marca Pri Mikliču so danes popoldne zborovali člani Zdrženja trafikantov za dravsko banovino. Občni zbor je začel predsednik zdrženja g. Hladnik Josip vodil da ga je delegat iz Zagreba g. Pintarič.
Predsednik g. Hladnik je s toplimi besedami pozdravil zborovalce, nato pa predčital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II in v o'vd avni brzojavki m'istru za finance g. dr. Šuteju in upravniku državnih monopolov. Iz njegovega poročila posnemamo:
Desetletja se že borimo traf'anti za izboljšanje našega m'zernega stanja. Kakr'ste lahko izvedeli iz naših dnevnikov, je bila akcija za povišanje provizije v letu 1939. že tako daleč da so inovemski listi že poročali o povišanju provizije. Utrbivanja, koliko nai bi v povišanju znašala, so so se zavlekla do danes. Že februarja bi bila morala biti s'člacna konferenca trafikantov pri uravni monopolov v Beogradu, a se do danes še ni vršila. Da bo ta konferenca morala biti, o tem ne dvomim ali uspeha pa tudi od te k'nfERENCE za enkrat še ne moremo vedeti.

Glede eksportnih cigaret smo bili obveščeni z Jesenic, da soet nameravalo priti v promet. Delegatu, ki je šel na kongres v Beograd, smo izročili našo zadevno spomenico, na katero so mu v Beogradu zagotavljali, da o tem nič sar ne vedo. Toda prav isti dan so se pojavile na naših mejah »sportne« cigarete, ki še danes razburjajo trafikante. Tihotapstvo teh cigaret je zavzelo tak obseg, da je zelo resno ogrožena naša eksistenca. Na ponovna uringanja smo zvedeli da ima uprava monopolov ugotovljeno veliko količino teh cigaret, ki jih mora še spraviti v promet. Bajse se nadalje te cigarete ne bodo več izdelovale.
Ponovno smo se zavzeli za to, da bi se karte za služkinje pro'ajale po trafikah. Izgovor da bi potem ne bilo kontrole za nas, ne drži. Sai se lahko tako napravi da mora vsakdo nesti karto žigosat na davčno upravo. Tako se je vršila pro'ajala kart za služkinje in poleg tega še banovinskih ko'kov »ar na sam' davčni uravni. Pri tožbe glede praznih cigaret še n'ico p'onehale. Zdrženje je tudi v preteklem letu priredilo ekskurzijo v tob'čno tovarno.